

A TISZÁNINNEI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1886. szeptember 18—20-ik napjain,

TARCALON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

MITROVICS GYULA,
EGYHÁZKERÜLETI EGYHÁZI FŐJEGYZŐ.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŪVEL.

1886.

**A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1886. évi szeptember 18—20-ik napjain,
Tarcalon tartott őszi közgyűlésének**

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1886. évi szeptember 18—20. napjain, Tarcalon tartotta meg, lelkészavatással egybekötött őszi közgyűlését, *Kun Bertalan*, püspök és *Ragályi György*, felsőborsodi egyházmegyei, mint hivatalukra legidősebb gondnok elnöksége alatt.

Jelen voltak, mint képviselők :

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Veress Sámuel*, *Idrányi Ferenc*, papi; *Meczner József*, *Bárczay Ödön*, *Szentimrey Gyula*, világi tanácsbírák; *Antalfy László*, főjegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; *Báró Vay Sándor*, helyettes gondnok; *Zitás István*, *Ölbey János*, papi; *Pilisy Ferdinánd*, *Szinyei Gerzson*, világi tanácsbírák; *Tóth Lajos*, főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Bornemisza József, esperes; *Báró Vay Béla*, egyházmegyei gondnok; *Tóth Dániel*, *Édes Abrahám*, papi; *Lengyel Sámuel*, *Bárczay Miklós*, világi tanácsbírák; *Fekete József*, főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, egyházmegyei gondnok; *Takaró József*, *Simon József*, papi; *Losonczy Károly*, *Székrenyessy Árpád*, világi tanácsbírák; *Vadászy Pál*, főjegyző.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Kálniczky János, esperes; *Molnár István*, papi; *Dókus Gyula*, *Dókus Ernő*, világi tanácsbírák; *Böszörményi Károly*, fő-, *Gyarmathy Soma*, aljegyző.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Csider Károly*, egyházmegyei gondnok; *Réthy József*, *Tóth Soma*, papi tanácsbírák; *Terhes Pál*, aljegyző.

Az ungi egyházmegyéből: Makay Dániel, esperes; *Kovács Károly*, egyházmegyei gondnok; *Virág József*, papi tanácsbíró; *Szabó Endre*, főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: Vajányi Lajos, esperes; *Lükö Géza*, egyházmegyei gondnok; *Csiszár István*, világi tanácsbíró; *Kaposy György*, főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Béky Sámuel, *Dr. Lengyel Endre*.

A sárospataki főiskola részéről: Fejes István, egyházi algondnok; *Nagy Gusztáv*, akadémiai és *Molnár Lajos*, gimnáziumi igazgató.

A miskolci gimnázium részéről: Porcs János.

Jegyzőktől: Mitrovics Gyula, egyházi; *Debreczeni Bertalan*, világi fő-; *Kérészy Barna*, egyházi *Dr. Kovács Gábor*, világi aljegyző.

Ezeken kívül nagyszámú közönség.

Közgyűlésünk egyik legszebb feladata, a két évi időköz alatt rendes állomást nyert ifjú lelkészek felavatása lévén, szeptember hó 18. napját egészben ezen cselekvényhez tartozó ünnepélyességek vették igénybe. Reggeli 9 órakor megtörténvén a szokásos harangjeladás, a nagyszámú ünneplő közönség templomba vonult, ahol is a gyülekezeti éneklés és a sárospataki főiskolai énekkar által előadott alkalmi műdarab után, Horváth János, petrahói ifjú lelkész állott fel a felavatandók közül a szószókre s tartott egyházi beszédet Kolosse IV: 17. verse felett. Ezen beszéd végeztével s a főiskolai énekkar éneklése után, Kun Bertalan, püspök úr mondotta el főpásztori beszédét, »a lelkipásztor és a gyülekezet között levő viszony fontosságát, azon három szempontból emelvén ki, hogy fontos az azért, mert azt az Úr köti; továbbá, mert az nagy erkölcsi és vallásos célok létesítése végett köttetik, s végre, mert az holtig tart.« Ezek után még egyszer megállítván mintegy főpásztorunk az ifjú lelkészeket, pályájuk e nagyfontosságú pillanatában, őket a szokásos kérdésekre való feleletre szőlította fel. Amelyekre aztán valamennyien »igennel« felelvén, s időközben a jegyzői kar által életrajzi adataik is felolvastatván, az ifjú lelkészek a »Jövel szentlélek úr isten« kezdetű énekből két versszakot énekeltek el s a szokásos esküt letették. Magát a felavatási aktust Makay Dániel, ungi esperes felavatása előzte meg, s ily módon egészítettvén ki általa az esperesi kar, történt meg az ifjú lelkészek felavatása is.

A felavatott lelkészek névsora a következő: Paikoss Endre, Kazay Sándor, Bíró Bertalan, Bárdos István, Kozma Gedeon, Zitás Bertalan, Sárkány Sámuel, Pálóczy József, Hutka József, Horváth János, rakacca-szendi lelkész; Móré Gábor, Horváth János, petrahói lelkész; Frenzel Bertalan, Cziáky Endre, Szobonya István, Vattay László, Hazay Béla, Mészáros Lajos, Kerekes János.

1. Elnöklő püspök úr szívélyesen üdvözölvén közgyűlésünknek szép számmal megjelent tagjait, mindenekelőtt tudatta, hogy szeretve tisztelt főgondnokunk, báró Vay Miklós úr ő nagyméltósága, gyöngékedése miatt, ez alkalommal meg nem jelenhetett.

Mely körülménynél fogva a társelnöki hely betöltése válván szükségessé, azt a közgyűlés szíves üdvözlete között, Ragályi György, mint legidősebb egyházmegyei gondnok foglalta el.

2. A képviselők megbízó-levelei felolvastatván:

Azok igazoltatnak.

3. Ezzel összeköttetésben, püspök úr jelenti, hogy Lévay József, egyházkerületi tanácsbíró, halaszthatlan elfoglaltsága miatt, közgyűlésünkre meg nem jelenhetett.

Elmaradása tudomásul vétetik.

4. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 37. számú jegyzőkönyvi határozatában, véleményadásra hívatván fel az egyházmegyék, a conventnek három rendbeli tervezete felett; ugyanezen alkalommal egyszersmind egy bizottság is küldetett ki, avégett, hogy az egyházmegyék részéről beérkezett véleményeket egybevetvén, tegyen előterjesztést e tárgyban jelen közgyűlésünk elé. Amely küldöttség ennek folytán a következő munkálatot terjeszti elő:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

A főtiszteletű egyházkerület, folyó évi május hó 28—30. napjain tartott tavaszi közgyűlésének 37. számú jegyzőkönyvi határozatában, véleményadásra híván fel az egyházmegyéket a conventnek három rendbeli, nevezetesen »A magyar ref. egyházi kölcsönös tűzkárbiztosító-intézet,« továbbá »A magyar országos refor. lelkészi és tanári nyugdíj-intézet« és végre »A magyar országos ref. lelkészi és tanári özvegy-árvagyámintézet«-re vonatkozó tervezete felett, egyszersmind avégett küldötte ki bizottságunkat, hogy a beérkező véleményeket egybevetvén, tegyünk erről jelentést jelen közgyűlésünk elé.

Ebbeli megbízatásunkban eljárván, a következőket van szerencsénk tisztelettel előterjeszteni:

I.

Az első, vagyis a kölcsönös tűzkárbiztosításra vonatkozó tervezetet, az ungi és felsőzempléni egyházmegyék kivételével, valamennyi többi egyházmegye elvetendőnek jelenti ki, magáévá tevén a felsőborsodi egyházmegyének bőven és alaposan kifejtett azon indokait, melyek szerint egy ily biztosítási szövetkezetet felállítani, az egyház hivatásával ellenkezik, az keresztül nem is vihető; nemcsak, hanem nem is célirányos, sőt nem is szükséges.

Nem lehet ugyanis eltagadni, bármint szépítsük is a dolgot, hogy egy ilyen biztosító-intézet felállítása üzleti dolog. Ennél üzleti nyereségről, esetleg üzleti veszteségről van szó. Nézetünk szerint az egyház, mint minden más társadalmi tényező fölé emeltetett erkölcsi testület magas hivatását képezi »az emberiség vallásos és erkölcsi nemesülésének előmozdítása, a testvéri szeretet alapján.« Feladata tehát szövetkezetet alkotni, de nem a kereskedelmi törvény, hanem a testvéri szeretet alapján; nem üzleti eredmények, hanem a vallásos élet emelése, az erkölcsök nemesedése, Isten országának keresése végett. Ezért nem tartjuk az egyház feladatának ily társulat felállítását; ezért tartjuk mi az egyház missiójával ellenkezőnek, hogy az ilyen üzleti dolgokkal foglalkozzék, minő a tűzkárbiztosítás.

De másodszor nem tartjuk az egész tervet keresztülvihetőnek. Nem, mert a tervezet figyelmen kívül hagyja a kereskedelmi törvényt.

Az 1875. évi XXXVII. t. c. 258. §. értelmében kereskedelmi ügyleteknek tekintendők: »4-szer biztosítások elvállalása.« Ezen törvény-szakasz szerint kereskedelmi ügylet lévén a biztosítás, igen természetes, hogy annak megkötése s általában keresztülvitele körül a fennebb idézett 1875. XXXVII. t. c. szabályai az irányadók; kössék bár ezen ügyleteket egyesek, polgári vagy egyházi társaságok.

És valóban, az idézett kereskedelmi törvény egy egész külön címet (61. §.) szentel a biztosítási ügyletek módozatai megállapítására.

Ezek szerint, »minden biztosítási vállalat köteles a cég bejegyzésére illetékes törvényszéknél, a biztosítási ügyletek bármely ágára nézve, melylyel foglalkozni szándékozik, külön-külön, legalább 100,000 frtnyi összeget befizetni; tényleg befizetett biztosítási alap nélkül sem a cégbejegyzésnek, sem az üzlet megkezdésének helye nem lehet.« (1875. XXXVII. t. c. 453. §.).

Kérdjük már most: honnan veszi az egyetemes convent azt a 100,000 frtot, amelynek, mint biztosítási alapnak befizetett voltát, a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszéknél igazolnia kötelessége, mielőtt a magyarországi ev. ref. egyház, mint biztosító-szövetkezet, kereskedelmi cégét az említett kereskedelmi és váltótörvényszéknél bejegyeztetné, s ennek folytán a biztosítási üzletet megkezdené?

Úgy látszik, hogy ezen alaptőkét s esetleg az üzleti veszteséget, a méltóságos convent a közalap pénztárára bazirosza. Legalább erre enged következtetni a tervezet 18. §-a.

Nézetünk szerint, ezt tennie az egyetemes conventnek nincs joga!

Az egyházi törvény 217. §-a előszámlálja az egyházi közalap feladatát, de ennek 5 pontja egyikében sincs megengedve az egyetemes conventnek, hogy a közalapot bizonytalan üzleti célok érdekében veszélyeztesse, esetleg felhasználhassa, vagy, hogy azt vagy annak egy részét bizonytalan vállalatok biztosítékául kimutathassa.

Már az az egyetlen gondolat, hogy a magyar ev. ref. egyetemes egyház, mint kereskedelmi cég szerepeljen, elégséges arra, hogy ezen egész biztosítási tervet megdöntse. Pedig, hogy aki biztosítással foglalkozik, annak cégét be kell jegyeztetni, az nemcsak a fennebb szó szerint idézett §-ból, hanem a következő »454. §.«-ből is kétségtelen.

Azt felelik talán erre a javaslat szerkesztői, hogy a magyar egyetemes ref. egyház csak saját kebelében, a saját egyházai által befizetett pénzen, a kölcsönösség alapján eszközli a biztosítást, s így a kereskedelmi törvényhez semmi köze.

Ezt azonban — ha ilyen nyilatkozat tétetnék — megdöntené a kereskedelmi törvény már fennebb idézett 258. §-a, melyszerint a biztosítási ügylet kereskedelmi ügylet, de még jobban az idézett törvény XI. címe, mely a szövetkezetekről intézkedik.

A kereskedelmi törv. 223. §-a következőleg szól: »Szövetkezeten ezen törvény értelmében meg nem határozott számú tagokból álló azon társaság tekintetik, mely tagjai hitelének, keresetének vagy gazdálkodásainak, közös üzletkezelés mellett, illetőleg a kölcsönösség alapján előmozdítására alakul.

Ide tartoznak nevezetesen az előlegezési és hitel-egyletek, a nyers anyag közös beszerzésére, közös raktár tartására vagy közös termelésre alakult egyletek; a fogyasztási egyletek, a laképítő társaságok, a kölcsönös biztosító-társaságok.«

Az egyetemes convent ily kölcsönös biztosító-társaságot óhajt, melyben a kölcsönösség alapján, közös üzletre szövetkező tagok az egyes egyházak lesznek.

Ily szövetkezet megalakultnak tekintetik a 229. §. szerint. »1. Ha a társasági alapszabályok létrejöttek. 2. Ha a társaság a kereskedelmi cégjegyzékbe bevezettetett. Az egyes tagok belépése a szövetkezetbe írásbeli nyilatkozat alapján történik.«

Ezen §-ból kettő kétségtelen: hogy a szövetkezet cége bejegyzendő, s hogy abba beállani egyetlen egyház sem kényszeríthető.

Nem akarjuk tovább felsorolni a kereskedelmi törvénynek a biztosítások felett rendelkező §§-ait. Azt hisszük: az elmondottal is eléggé bebizonyítottuk azon állításunkat, hogy ezen terv teljesen kivihetetlen. De 3-szor nem is célirányos ezen intézet felállítása.

A tervezet 3. §-a szerint, a biztosításért, tekintet nélkül a biztosított javak állományára, évenként a biztosított javak $\frac{1}{2}$ százaléka fizetendő.

Akik a biztosító-társulatok ügykezelését ismerik, tudják azt, hogy $\frac{1}{2}$ %-ért szalmás épületet, ahol igen nagy a rizikó, tűz ellen biztosítani egyértelmű azzal, hogy az ily biztosító-társaság már az első évben megbukik; míg ellenben $\frac{1}{2}$ %-ot követelni teljesen tűzmentes, cserép-zsindelyvel, esetleg palakővel fedett, villámhárítóval vagy más biztosító eszközzel ellátott épületektől, megint nagyon méltánytalan.

Azután a javaslat 7. §-a szerint, a kölcsönös tűzkárbiztosító-intézet működése megkezdésének időpontjától, tűzkáraiik helyreépítésének címén, az egyházi közalapból sem az egyházak, sem a lelkészek nem fognának segíeytetni.

Ezáltal el van zárva az útja annak, ami pedig minden tüzeset után rendesen megtörténik, hogy a leégett épület helyett díszesebb és tűz ellen biztosabb épület emeltessék.

Végre 4. Nem is szükséges ily intézet felállítása; sőt tekintettel a tiszáninzeni egyházkerületnek a Fonciére pesti biztosító-intézettel fennálló és bizonynyal 10 évig meg sem is szüntethető szerződésére és ebből egyházkerületünkre háramló előnyre, az ránk egyenesen hátrányos lenne.

Nem szükséges azért, mert a biztosító-társaságok a mai napság oly előnyt nyújtanak a tömeges biztosításoknál, amely előnyt ez a keletkezendő intézet nyújtani nem képes.

II.

A második, vagyis »a lelkészek és tanárok nyugdíjazását tárgyzó javaslatot« már csak azon oknál fogva sem tarjuk elfogadhatónak, mert ez irányban csak egy egészen rövid és hiányos körvonalakban álló vázlattal van dolgunk, melyek nem nyújtanak még csak tájékozást sem azon alapra nézve, melyen aztán az észrevételeket meg lehetne tennünk.

III.

Ami a harmadik, t. i. az országos lelkészi és tanári özvegy-árvagyámintézetre vonatkozó conventi tervezetet illeti: e tekintetben van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy ezt az egyházmegyék, kivétel nélkül, örömmel üdvözlik, s méltó elismerésüket fejezik a convent iránt azon kezdeményezésért, melyszerint, végre-valahára, szívére vevén a kereset nélkül maradt papi özvegyek és árvák vígasztalan jövőjét, ily módon szándékozik segíteni azok helyzetén.

A kiviteli módozatokra nézve azonban a következők volnának óhajtásaink és ajánlott módo-sításaink:

A tervezet 1. és 2-ik szakaszai érintetlenül hagyatván, a 3. §., mely a gyámintézet bevételi forrásait számlálja elő, akképen alakítandó át, hogy:

- a) Minden intézeti tag, belépésekor fizeti évi jövedelmének 1°/_o-át az alaptőke képezése végett.
- b) Minden intézeti tag szintén fizeti évi jövedelmének 1°/_o-át.
- c) Minden intézeti tag, ha jövedelmezőbb hivatalba lép, az elébb befizetett alaptőkét újabb jövedelmének 1°/_o-ára köteles kiegészíteni.
- d) Az egyházi közalap által évenként nyújtandó segély s végre
- e) Az e célra adandó alapítványok, adományok és végrendeleti hagyományok.

A conventi szabályjavaslathól a jövedelmekre vonatkozó »rendes« jelző kihagyandó és pedig azon oknál fogva, mert a tervezetben az ennek megfelelő rendkívüli jövedelmekről sehohsem tetteik emlékezet.

Az ezen szakaszhoz ajánlott módosítások indokolása pedig az, hogy ámbár a javaslat az egyházaknak, a zsinati törvényeknek a lelkészválasztás céljából előírt osztályozására van alapítva, mindazonáltal tudva azt, hogy az 1. és 4. osztályú egyházak jövedelmei nemcsak a különböző egyházkerületekben, de még egy ugyanazon egyházkerületben is igen különbözők: nem tarthatjuk igazságosnak azt, hogy az ugyanazon osztályba sorozott egyházak lelkészei, jövedelmökre való tekintet nélkül, egyenlő magasságú tagsági díjat fizessenek a tervezett gyámintézet pénztárába.

Hogy pedig az egyházmegyék által ajánlott ezen fizetési kulcs minél inkább biztos és megállapítható legyen, bizottságunk arra hívja fel tisztelettel a főtiszteletű egyházkerületet: méltóztassék a conventnél, képviselői útján, közrehatni arra, hogy a convent intézkedjék abban az irányban, hogy a testvér-egyházkerületekben a lelkészi fizetések lehetőleg arányos és megfelelő kulcs szerint osztályoztassanak.

A tervezet 4., 5., 6. szakaszai változtatás nélkül elfogadtatván, a 7., t. i. az eddig szokásban levő kegyév megváltoztatására vonatkozó szakaszt mellőzteni óhajtjuk, mert nézetünk szerint a kegyév intézménye, az eddigi rendszer szerint, továbbra is fentartandó; nemcsak azért, mert ezen intézet felállítására mellett is nagyon megérdemlik a lelkészek, hogy özvegyeik és árváik az egyház által legalább annyi kedvezményben részesíttessenek, mint amennyit elődeink megállapítottak, hanem azért is, mert a kegyévnél félévre való átváltoztatása, minthogy lelkészeink fizetése nem készpénzből, hanem földhasználatból, életnemű- és a helyi viszonyok szerint különféle szolgálmányokból állanak, melyeknek az új lelkész és fél kegyévet élvező család közt félévre való elosztása csak örökös zsúrlódásra fog alkalmat szolgáltatni.

Ezen ötödik szakaszt tehát egészen kihagyni véleményezzük, hanem ahelyett viszont igazságosnak tartjuk, hogy egy olyan szakasz iktattassék be, melyszerint a kegyévre nyugdíj nem adatik ki.

Hogy a kegyév intézménye jövőre a tanárok özvegyeire és árváira is kiterjesztessék, az ellen kifogásunk nincs.

A 8. §-t illetőleg, nem rendelkezünk adatokkal arra nézve, hogy mily alapokon kívánja az egyetemes convent a segélyösszeget 100, illetve 25 frtban megállapítani; így ezen pontot bírálat tárgyává tenni igen nehéz. Nézetünk szerint, nem tudván biztosan kiszámítani sem a jövedelem mennyiségét, sem a halandóság arányát: a segélyösszegnek egy fixmennyiségben való megállapítása nem helyes, hanem ezen §. helyett kimondandónak tartjuk, hogy a jövedelemnek a 4. §-ban érintett 75°/_o-a egyenlően osztassék el az özvegyen, illetve árván maradt családok között; természetesen, ha özvegy nem marad vagy később meghal, avagy újból férjhezmegy, a családot illető összeg az árváknak adassék ki, mindaddig, míg a segélyre jogositott árva lesz.

Igaz, hogy ezen intézkedés folytán minden évben változni fog a segélyösszeg; de ez csak természetes folyamánya a fennebbi 4. §-nak, mert hiszen azon §. szerint a jövedelem 25°/_o-a mindenesetre tőkésítendő, 75°/_o-a pedig kiosztandó levén, a segélyzendők számának növekedésével vagy apadásával a segélyösszegnek okvetlen változnia kell.

A 9. §-t oly irányban kérjük módosítani, hogy a fiúk és leányok nagykorúságokig, illetőleg a leányok férjhezmenetelig segélyeztetnek, mint természetes következményt értvén, ezzel összeköttetés-

ben a fiúkra nézve azt, hogyha a fiú nagykorúsága előtt tisztességes és a megélhetést biztosító álláshoz jut, segélyben nem részesítetik.

A 11., 12., 13. szakaszok a tervezet szerint változatlanul elfogadtatnak.

A 14. §. szöveg akképen módosítandó, hogy úgy ezen szakaszban, mint az egész tervezetben ott, ahol megbízatásokról van szó, az »esperes« helyett az egyházmegyei »dékán« tétessék.

A 15., 16., 17., 18., 19., 20. szakaszokat, mint amelyeknek rendelkezései a tervezetnek leg-sérelmesebb részei, határozottan mellőzendőknek kívánjuk, és pedig azon oknál fogva, mert sem az egyetemes conventnek, sem semmiféle hatóságnak nem áll jogában kimondani azt, hogy a most fennálló gyám-intézetek, ezen tervben levő gyámintézet felállítása után, többé új tagokat nem vehetnek fel.

Ez ellenkezik a társulási szabadsággal.

Nincs joga semmiféle hatóságnak a magyarországi ev. ref. egyház egyetlen papját sem megakadályozni abban, hogy ne lehessen tagja bármiféle társulatnak, melybe belépni akar; feltéve, hogy ezen társulat az ország törvényeibe nem ütköző célt tűzött maga elé.

Az eddigi gyámintézetek, minden külső befolyás nélkül, az egyes egyházmegyék, egyházkerületek vagy tanári testületek tagjai által, szabadakarattukból alakítottak, az alapítótagok és illetve a belépőtagok és utódaik érdekében; azoknak tőkái az illető tagok által, saját vagyonukból tétettek össze; semmiféle hatóságnak, sem az egyetemes conventnek, de még az országos zsinatnak sincs tehát joga ezen pénztárak felett rendelkezni, minthogy azok alapításába bele nem folytak; azok felett való rendelkezési jog egyedül azok tagjait illeti. Ez a társulási jogból önként foly.

Fel kell tehát hagyni, hogy az ily társulatok maguk határozhassák meg: vajjon ezen újabb és kötelező gyámintézet mellett kívánják-e tovább is tartani eddigi intézeteiket vagy megszüntetik azt?

De ha megszüntetnék is az egyes ilyenmő intézetek további működésüket, azáltal már eddig összegyűjtött tőkevagyonuk még azután sem lesz uratlanná, midőn a pénztár eddigi irányában kötelezett-ségeinek eleget tett és semmiféle jogcímen nem hárámolhatik át ezen egyetemes gyám-intézetre, hanem marad azon testületé, amelynek javára alapított.

Példának okáért a tiszáninneri egyházkerület papi özvegy-árvatára, mely a mult 1885. év számadása szerint 119,968 frt. 70 krt tett, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület papjai által saját vagyonukból alapított, azon céllal, hogy ennek jövedelméből a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület papjainak özvegyei és árvái segélyeztessenek és nem mások.

Ezen pénztár a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület papjai által alapítottván és csak egyedül ezek özvegyei és árvái segélyezésére alapítottván, e fölött rendelkezni egyedül a tiszáninneri egyházkerületnek, illetve ezen egyházkerület papjainak van joga. Minthogy pedig a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület papjai soha ki nem halnak, mindaddig, míg maga az egyházkerület élni fog, ezen vagyon uratlan vagyonná sohasem válhatik, és ez az egyetemes egyházra soha át nem hárámolhat.

Tegyük fel, hogy a főtiszteletű egyházkerület, a jelen tervezet szerint felállítandó gyámintézet folytán, a lelkészekre nehezedő terhek miatt, most vagy jövendőben valamikor megszünteti ezen pénztárba a további befizetést: mi következik akkor? Az, hogy ezen pénztár, miután előbb a jelenlegi tagok iránt fennálló kötelezettségének (melyet, úgy látszik, részben az egyetemes convent is respektál) eleget tett, átszáll az alapítók utódaira, a tiszáninneri egyházkerület mindenkor papjaira, és lesz a tiszáninneri egyházkerületnek egy oly pénztára, melynek sértetlenül fentartandó tőkéje örök időnkig a tiszáninneri egyházkerület mindenkor szolgálatban levő papjai, özvegyei és árvái részére jövedelmeznek, és amelyet nemcsak hogy az egyetemes egyház, de még maga a tiszáninneri egyházkerület sincs jogosítva más célra felhasználni, s annak jövedelmében senkit mást nem részesíthet, mint a tiszáninneri egyházkerületben időről-időre szolgáló lelkészek özvegyeit és árváit.

Ugyanez áll az egyes egyházmegyékben alakult s a tanárok által esetleg alakított ilyenmő pénztárakra is.

Minden ilyenmű pénztár, az annak alapítására társaságba állott, s azt saját véres verejtékéből, egy jobb kor reményében összerakó tagoknak magánjogi vagyona.

Mi olyan jogot nem ismerünk, amely bármi hatalomszóval is kényszeríthetne bárkit arra, hogy saját vagyonából olyanokat részesítsen, akik azon vagyon előállításához nem járultak.

Mi tehát azt indítványozzuk, hogy a nagytiszteletű egyházkerület arra adja szavazatát, miszerint a tervezet e tárgyban intézkedő 15—20. §-ai töröltessenek, s azok helyett a következő §. iktattassék be:

Minden egyházmegye, egyházkerület, vagy tanári testület, önmaga határozza meg, vajjon eddig esetleg fennálló gyámintézetét továbbra is fenn kívánja-e tartani vagy sem?

A 21. §. elfogadtatik.

A 22. §., mely a tervezett gyámintézet netaláni megszüntetésének esetéről intézkedik, aképen módosítandó, hogy világosan kitéssék az, hogy a gyámintézetet »csak a zsinat szüntetheti meg« s ebből a célból az eredeti szövegből ezen kifejezés: »conventje, vagy« kihagyandó.

A 23. és 24. szakaszok változatlanul meghagyatnak.

Lükő Géza,
elnök.

Mitrovics Gyula,
bizottsági elnök.

A munkálat egész terjedelmében elfogadtatván, az a convent elé terjesztetni határozatlik, azon módosítás, illetőleg pótlás beiktatásával azonban, hogy az »Országos lelkészi és tanári özvegy-árvagyámintézet«-re vonatkozó észrevételek azon pontjánál, mely a nevezett gyám tárba megszabott fizetések határidejéről intézkedik, az teendő, hogy a befizetések a szokásos canonica visitationál történnek, s ugyanezen tervezet 10. §-nál felhívandó a convent arra is, hogy mondja ki azt a rendszabályokban, melyszerint olyan lelkészek, akik valamely fegyelmi vétség miatt hivataluktól felfüggesztettek, s ők ezen büntetést kiállván, később valamely ok miatt alkalmazást azonnal nem nyerhetnek, mindaddig segélyeztetnek, míg ilyen körülmények miatt ezen segélyezésre szükségük van.

5. Folyó évi nyári közgyűlésünk 5. számú jegyzőkönyvi határozata értelmében, beadattak az üresedésben levő két egyházkerületi tanácsbírói állás betöltése végett a szavazatok.

Ezek, püspökünk elnöklete alatt alakított küldöttség által, a gyűlés folyama alatt felbontatván, a küldöttség jelentéséből kitűnt, hogy a beadott szavazatok közül Zombory Gedő 86, Balogh Béla 82, Tóth Dániel 71, Antalfy László 42, Fejes István 37, Orémus Dániel 36 szavazatot nyertek, a többi szavazatok sokfelé elágazván.

Miután ezek szerint általános többséget senkisémet kapott, a két állomásra a legtöbb szavazatot nyert 4 egyén, jelesül Zombory Gedő, Balogh Béla, Tóth Dániel és Antalfy László új szavazásra kijelöltetnek, a szavazatok jövő egyházkerületi közgyűlésünkre lévén beadandók.

6. Ezzel kapcsolatban, a Makay Dániel esperessé lett választása folytán üresedésbe jött egyházkerületi tanácsbírói állomás betöltése végett is elrendeltetik a szavazás,

a szavazatok hasonlóan jövő egyházkerületi közgyűlésünkre várattván be.

7. Ugyancsak nyári közgyűlésünk 7. jegyzőkönyvi számú határozata folytán, beadattak a sárospataki főiskolánál üresedésben levő világi algonokai állás betöltése végett a szavazatok. Ezek szintén az előző pontban jelzett bizottság által lettek felbontva, mely szavazatok közül Dókus Gyula nyert 232, dr. Lengyel Endre 114 szavazatot.

Ekként Dókus Gyula általános többséget nyervén, a sárospataki főiskola világi algonokaként kijelentetett, ki is a hivatalos esküt a közgyűlés színe előtt azonnal letette, s őszinte szerencsekívánataink mellett székét elfoglalta.

8. Olvastatott a tavaszi közgyűlésünk 41. számú határozatával, a Baldácsy-alapból egyházkerületünk részére jutandó évi 2000 frt. elosztására nézve javaslattétellel megbízott küldöttség előterjesztése, melyszerint

a boldogemlékü br. Baldácsy Antal által tett alapítványlevélben kijelölt célok önmagukban négyfelé válnak, u. m.:

1. Szegény egyházak gyámolítása.
2. A püspökök illó díjazása.
3. A csekély fizetésű lelkészek javadalmazása.
4. A lelkészek özvegyei és árvái inséges sorsának enyhítése.

Amiért is a küldöttség azt javasolja, hogy az egyházkerületünknek jutandó évi összeg e négy célra egyenlő részben osztassék el; tehát jelenleg e célok mindenikére 500—500 forint fordíttassék.

Közgyűlésünk a küldöttség javaslatát magáévá teszi s a br. Baldácsy-alapítványból évenként jutalékul eső rész felosztására nézve arányul jövőre is elfogadja. A folyó évi 2000 forintból a szegény egyházak, lelkészek és azok özvegyei s árvái számára jutandó segély az egyes egyházmegyéknek, az állami és más segélyekkel egyidőben, s az állami segélyre nézve megállapított arány szerint fog kiosztatni; ennek keresztülvitele püspöki hivatalunkra bízatik.

9. Ugyanazon közgyűlésünk 71. számú határozatában, azzal bízta meg az alsózempléni egyházmegyét, hogy a berzéki egyház és annak lelkésze, Szántay István közt, a lelkésztanítói fizetés ügyében felmerült vitás kérdések megvizsgálása végett, egy küldöttséget nevezzen, mely a kérdés tárgyát képező ügyek állásáról jelentést tevén, ennek alapján egyházkerületünk kellő tájékozottság után hozhassa meg határozatát.

Emek folytán az alsózempléni egyházmegye jelenti, hogy az általa kinevezett küldöttség jelenlétében és közvetítésével, a berzéki egyház és annak lelkésze között felmerült vitás kérdések, a két fél kölcsönös megnyugvásával elintéztettek.

Örvendetes tudomásul vétetik.

10. Ugyanazon közgyűlésünk 9. számú jegyzőkönyvi határozata következtében, a sárospataki főiskola igazgató-tanácsa, a főiskolai énekkar újonnan átdolgozott s a köziskolai szék által folyó évi január 23-án elfogadott alapszabályait, jóváhagyás és megerősítés végett, egyházkerületi közgyűlésünk elé terjeszti; egyszer-smind ezen alapszabályok VII-ik szakasza 3. pontjában jelzett s az énekkar ösztöndíj-alapjául tíz évig évenként adandó 50 frtra nézve felújítani kéri az egyházkerületnek ezen ügyre nézve már régebben hozott hasonló határozatát.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai énekkarnak az igazgató-tanács által elfogadásra ajánlott ezen alapszabályait jóváhagyja és megerősíti; méltányolván egyszer-smind azon hasznos szolgálatokat, melyeket ezen, mindnyájunk által kedvelt ifjúsági egylet, úgy a főiskola, valamint az egyházkerület ünnepélyeinek díszesebbé tételében oly régidő óta nemes hivatással végez: az alapszabályokban kifejtett s az egylet felvirágoztatására célzó azon intézkedést, hogy tíz éven keresztül évenként 50 frt. tőkésítették az énekkar részére ösztöndíjalapul, elfogadja s ez összegnek a főiskolai pénztárból való kiadását a következő iskolai évtől kezdve elhatározza.

Ezen alkalomból, Ragályi György, egyházmegyei gondnok, általánosain ismert s oly sokszor nyilatkozó nemes áldozatkészségének újabb jeléül, az énekkar ezen ösztöndíj-alapjának megkezdésére 50 frtot adván: ezen összeg, az egyházkerületi közgyűlés hálás köszönetének nyilvánítása mellett, a jelzett célra Nagy Gusztáv, közigazgatónak azonnal átadatott.

11. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 61. számú jegyzőkönyvi határozatával, az e gri ev. ref. leányegháznak önálló anyaegházzá alakulása megerősített; azonban a beterjesztett lelkész-tanítói díjlevél stolaris és vallástanítási díjtételei túlmagasaknak találtván, az alsóborsodi egyházmegye utasított, hogy ezen tételeket kügazíttván, megerősítés végett legközelebbi egyházkerületi közgyűlésünkre terjeszse be. —

Ezen határozat következtében az alsóborsodi egyházmegye a nevezett lelkész-tanítói díjlevelet az illető egyház presbyteriuma által kiigazítva, megerősítés végett ajánlólag terjeszti fel.

A módosított lelkész-tanítói díjlevél megerősítették, s a beterjesztett példányok a szokott módon levéltárunkban elhelyeztetnek; az egyházmegye pedig utasítatik, hogy a lelkész-tanítói állomás törvény szerint való betöltésére az egri egyházat utasítsa.

- 12.** Elnöklő püspökünk jelenti, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. királyi minisztériumnak folyó évi május 28-án, 20,991. szám alatt kelt értesítése szerint, ő császári és apostoli királyi felsége a szűtori ev. ref. egyházközségnek, iskola és lelkészlak helyreállítására 100 frtot; a folyó évi június 7-én, 22,140. sz. a. kelt miniszteri értesítés szerint, a novaji ev. ref. egyházközségnek iskolaépítésre 100 frtot; a folyó évi június 17-én, 22,699. sz. a. kelt miniszteri értesítés szerint, a minaji ev. ref. egyházközségnek templom és lelkészlak építésére 100 frtot; a július 12-én, 26,099. sz. a. kelt miniszteri értesítés szerint, a lasztóci ev. ref. egyházközségnek, templom- és paplaképítésre 200 frtot; az augusztus 6-án, 30,777. sz. a. kelt miniszteri értesítés szerint, a hangácsi ev. ref. egyháznak, az iskola helyreállítására és felszerelésére 100 frtot, és az augusztus 9-én, 31,049. sz. a. kelt miniszteri értesítés szerint, a selyebi ev. ref. egyházközségnek templomépítésre 200 frtot legfelsőbb magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi felségének, nevezett egyházaink iránt nyilvánult kegyesége hódoló tisztelettel s hálával fogadtatott.

- 13.** A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium, folyó évi június 1-én, 16,460. sz. a. kelt leírataiban, a Verédy Károly által több tanférfiú közreműködésével szerkesztett »Paedagogiai encyclopaediát« az iskolai könyvtárak részére; valamint a július 25-én, 28,621. szám a. kelt leírataiban, a Dr. Fodor József »Egészségtan« című tankönyvét, a tanári és ifjúsági könyvtárak számára leendő megszerzésére ajánlja.
- 14.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi július 3-án, 14,517. sz. a., felhívja püspöki hivatalunkat, hogy minden postai portómentes küldemények az állam hivatalos nyelvén címeztesse.
- 15.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi június 5-én, 746. eln. sz. a. felhívja püspöki hivatalunkat a felállított posta-takarékpénztár előnyeinek, a főhatósága alatti egyházi hivatalok útján, a földművelő és iparos nép között való ismertetésére, s az intézet népszerűsítését célzó megküldött röpíratoknak szétesztására, terjesztésére.
- 16.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi június 12-én, 1042. eln. sz. a. értesíti püspöki hivatalunkat, hogy br. Sennyey Pál elnöksége alatt Budapesten országos erkölcsnemesítő-egyesület alakult, melynek célja az erkölcsiségnek és vallásosságnak, nemkülönbén a honszeretet- és testvériségnek úgy a magán-, mint a közéletben való előmozdítása és terjesztése lévén: ezen egyesületet püspökünk és a főhatósága alatt levő egyházkerület figyelmébe ajánlja.
- 17.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi június 15-én, 21,393. sz. a. kelt leírataiban, felhívja püspöki hivatalunkat, hogy a vezetése alatt álló iskolákat kötelezze arra, hogy amennyiben még eddig nem tették volna, mindenik szerezzék meg: 1. A m. kir. államnyomdától a község helyrajzi térképét; 2. Posner K. Lajostól a megye fali térképét; 3. Az egyetemi nyomdától Magyarország, a monarchia és a föld egyes részeinek fali térképeit, és hogy legalább a jobbmódú szülők gyermekei köteleztessenek, hogy a megyének Posner K. L. kiadásában megjelent kézi térképét, valamint az egyetemi nyomdában kapható »Magyar korona országai« és »A föld részei« kézi térképeit is szerezzék meg, mert csak így remélhető, hogy a gyermekek a térkép olvasását megtanulják.

- 18.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi június 24-én, 24,995. szám alatt, miután évről-évre feltűnően szaporodik a tanítónői pályára lépők száma, különösen azok között, kik a tanítónő-képzők kikerülésével az előismereteket leginkább magánúton szerzik meg, így gyakorló-iskolákban nem tanulják az eméleti ismeretek gyakorlati alkalmazását: felhívja püspöki hivatalunkat, hogy a hatósága körében előforduló minden ilyen esetet akadályozzon meg, s meg ne engedje, hogy bárki is, élete 14 éve betöltése előtt, a tanítónő-képezdébe felvétessék, avagy bárki is, 18 éves kora előtt, tanítónői oklevelet szerezhessen; azoktól pedig, kik magánúton készülve, felsőbb engedély mellett akarnak tanítónői oklevelet nyerni, szigorúan követelje meg, hogy, mint gyakorló tanítónők, legalább egy évig működtek legyen, mint ezt az 1868. XXXVIII. t. c. 102. §-a világosan el is rendeli.
- 19.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi július 19-én, 1462. eln. szám alatt kelt leiratában arról értesít, hogy a mármarosai só-vasútrészvénytársaság elsőbbségi kötvényei a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztonságtól elfogadhatók.
- 20.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi július 14-én, 1132. eln. szám alatt, miután a Romániával fennállott szerződéses viszony folyó évi május 31-én megszűnt és a román piacok elvesztése folytán, válsággal fenyegetett iparosaink készítményei számára új piacokat kell teremtenünk: felhívja püspöki hivatalunkat, hogy a főhatósága alatti egyházi hivataloknál szükségeltethető iparcikkeket a brassói, kolozsvári és aradi kereskedelmi és iparkamarák területéről beszereztetni szíveskedjék.
- 21.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi augusztus 16-án, 31,204. szám alatt, jóváhagyja a sárospataki jogakadémiának az 1886—87. tanévre egybeállított tanrendjét, s felhívja püspöki hivatalunk figyelmét, hogy a tanuló ifjúság érdekében hasson oda, miszerint a sárospataki jogakadémia tanrendje jövőre a többi jogi tanintézetekével lehetőleg egyezően állapíttassék meg.

Mindezen miniszteri leiratok a püspöki hivatal által már köröztetvén, tudomásul vétetik.

- 22.** Az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság, heterjesztette jelen közgyűlésünk alkalmával tartott tanácskozásairól vezetett következő jegyzőkönyvét:

A tisztánimnemi ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottságának, 1886. szeptember 18. s következő napjain Tarcalon tartott gyűlésének

j e g y z ő k ö n y v e.

Jelenlevők: Nagy Pál, egyh. elnök; Dr. Lengyel Endre, helyettes világi elnök; Vajányi Lajos, Tóth Dániel, Takaró József, Kaposy György, Radácsi György, Szentimrey Gyula, ifj. Losonczy Károly, Zombory Gedő, Idrányi Ferenc, rendes tagok; Szinyei Gerzson, Molnár Lajos, tanügybarátok; Kovács Károly, r. tag.

1. Nagy Pál, egyh. elnök üdvözölvén a tanügyi bizottság tagjait: a tanácskozást megnyitottnak nyilvánítja.
2. Világi elnökünk a megjelenésben akadályoztatván: az elnöki szék elfoglalására Dr. Lengyel Endre kéretett fel.
3. A bizottságnak jegyzője nem lévén: a jegyzői tiszt Idrányi Ferencre bízott.
4. Az egyházkerületi tanügyi bizottság következő tagokból alakult meg:
 1. A gömöri egyházmegyéből: Terhes Pál, papi; Tornallyay Zoltán, világi tag.
 2. Az alsó-borsodi egyházmegyéből: Tóth Dániel, papi; Molnár Bertalan, világi tag.
 3. Felső-borsodból: Takaró József, papi; Losonczy Károly, világi tag.
 4. Tornából: Vajányi Lajos, papi; Farkas József, világi tag.

5. Abaujból: Idrányi Ferenc, papi; Szentimrey Gyula, világi tag.
6. Alsózemplénből: Dr. Lengyel Endre, világi tag.
7. Felsőzemplénből: Bőszörményi Károly, papi; Dókus Ernő, világi tag.
8. Ungi egyházmegyéből: Kovács Károly, világi tag.

5. Tanügyi bizottságunk sorából a halál kérlelhetetlen szavára eltávozván Terhes Barna:

Fájó érzéssel vesszük jegyzőkönyvünkbe, a fáradhatlan munkásságú, kitűnő képzettségű tagfarsunk korán eltávozását; a tanügy terén is kifejtett munkásságát mással nem jutalmazhatván meg: emlékét jegyzőkönyvünkben megörökítjük. Legyen áldott az ő emlékezete!

6. Olvastatott az egyházkerületben levő népiskolák szellemi és anyagi állásáról, a bizottsági előadó által összeállított kimutatás. Ezen kimutatásból következő hiányok megszüntetésére hívja fel tanügyi bizottság a főtiszteletű egyházkerület figyelmét:

1. Az abauji egyházmegyében ismétlő iskola nincs 27 helyen, 6-osztályú iskola csak 15 van; ebből következik, hogy 71 iskolában a tanterv keresztülvéve nincs. Tanterme 7 iskolának nincs; ezen helyeken a tanulók konyhában vagy cseléd-szobában taníttatnak. 6 iskolában semmi taneszköz nincs. Rendezett faiskola 10 helyen található, rendezetlen 25; még csak helyiség sincs 51 helyen. A pusztafalusi egyházban már több év óta nincs iskola; itt a gyermekek egészen tanítás nélkül nőnek fel. Hogy ezen szomorú állapot megszüntethessék, javaslatba hozza tanügyi bizottságunk, hogy ezen iskola részére, a főtiszteletű egyházkerület rendelkezése alatt álló pénztárak valamelyikéből utalványoztassék egy bizonyos összeg, mely képessé tegye ezen egyházat rendes iskola felállítására, amnyivalinkább, mert köztudomású dolog a nagymélt. közoktatási minisztériumnak a tanfelügyelőkhöz intézett azon körrendelete, hogy az állampénztár megterhelésével járó községi vagy állami iskolák állítására még csak reményt se nyújtsanak.

2. Az alsóborsodi egyházmegyéből feltűnik, hogy a mindennapi iskolaköteleseknek 16·5%-a, az ismétlőknek 43%-a nem jár iskolába. Faiskolák közül rendezetlen több, mint fele. A tantermek közül nem törvényszerű 14, az összesnek $\frac{1}{5}$ része.

3. A felsőborsodi egyházmegyéből feltűnik, hogy 6 iskolában nincs ismétlő iskola; hogy 3-, sőt 2-osztályú iskolák is találhatóak. Nem törvényszerű tanterem van 20; testgyakorlat teljességgel nem taníttatik 45 iskolában.

4. A gömőri egyházmegyéből: hogy a tantermeknek $\frac{1}{4}$ -e nem törvényszerű; a faiskoláknak csak fele van rendezett állapotban.

5. A tornai egyházmegyéből: hogy a tanítók $\frac{1}{3}$ -a nem bír oklevéllel, és hogy a tanítók fizetése igen kevés.

6. Az ungi egyházmegyéből: hogy 6-osztályú iskola csak 6 van; a felszerelés aránytalanul hiányos; a faiskoláknak $\frac{3}{4}$ -e rendezetlen; ismétlő iskola nincs 9 helyen.

7. Az alsózempléni egyházmegyéből: hogy a rendes iskolakötelesek 13·2%-a nem jár iskolába; ismétlő iskola pedig 8 egyházon kívül nem is létezik. 71 iskola közül 6-osztályú csak 11; az iskolák $\frac{2}{3}$ -a tanszerekkel nincs kellően ellátva; testgyakorlatok csak 3 helyen tartatnak; a faiskoláknak fele rendezetlen. Zomboron a nyári félévben; Horvátiban húsvétól szünetelt az iskola. Úgy tűnik fel, hogy az iskolai körlátogató urak nem mindnyájan fogják fel az iskolák pontos meglátogatásának, tüzetes megvizsgálásának s az erről teendő kimerítő jelentésnek fontosságát; mi abból következtethető, hogy a m.-hogykai, szentesi és vámos-újfalusi iskolák megvizsgálásáról s ezenkívül 9 iskola faiskolájáról semmisen jelentetett.

8. A felsőzempléni egyházmegyéből: Szöllőskén bár tanító van, de azért az iskola szünetel; ismétlő iskola csak 6 egyházban van; az ismétlő iskolakötelesek 24 egyházban be sem jegyeztettek. 6-osztályú iskola csak 2, 5-osztályú csak 3 van; testgyakorlat 1 iskolán kívül seholsem taníttatik; rendezett faiskola van 3, rendezetlen is 3; a többről említés sem tétetik.

A fentebbi kimutatásban foglalt hiányok megszüntetése végett, kéri tanügyi bizottságunk a főtiszteletű egyházkerületet, hogy az egyházmegyéket egyenként, külön-külön, az ott létező hiányok megszüntetésének eszközzésére kötelezze.

7. Az iskolák szellemi állásának kitüntetésénél az iskolai körlátogatók semmi utasítással nem lévén ellátva, a bírálat alapját kinek-kinek saját egyéni nézete képezi. Van eset rá, hogy 3—4-osztályú iskola is kitűnőnek jeleztetik, holott abban a kerületi tanterv keresztül nem vitetvén, nem sorozható a kitűnő iskolák osztályába.

Javaslatba hozza azért tanügyi bizottságunk, hogy a szellemi állás jelzésére, általában az egész körlátogatói eljárásra szabályrendelet készíttessék; továbbá, a változott viszonyokhoz képest, újabb tanterv készíttessék; evégből tanügyi bizottság a »sárospataki irodalmi kört« kéri fel a maga részéről s ajánlja a főtiszteletű egyházkerületre ennek jóváhagyását.

8. Az ismétlő iskola tantervének készítésére

szintén az irodalmi kör kéretik fel.

9. Hogy a tanügy állásáról, haladása vagy hanyatlásáról, tanügyi bizottságunk világos képet nyerhessen: szükséges lenne a jelenlegi állapotnak az előző évekkel való összehasonlítása; de ez nem eszközölhető azért, mert az egyes egyházmegyékből igen későn, csak az egyházkerületi gyűlést megelőző napokban küldetnek be a tudósítások.

Tanügyi bizottságunk kéri a főtiszteletű egyházkerületet, hogy az egyes egyházmegyék népiskoláiról szóló kimutatásoknak legkésőbb július 1-re leendő beküldését újlag a legszigorúbban hagyja meg; mulasztás vagy késedelmezés esetén, még büntetés terhe alatt is, a kimutatások beküldésével a megyei népiskolai választmány elnökei bizatván meg.

10. Az egészségtan tanítása a kormány által elrendeltetvén, a sárospataki irodalmi körnek ez ügyben beadott véleménye

egész terjedelmében ide rekesztetik, s a főtiszteletű egyházkerületre elfogadás és jóváhagyás végett beterjesztetik.

11. Olvastatott a tanügyi bizottság alapszabályainak életbeléptetésére szolgáló módosításokra kidolgozására összehívott értekezlet beterjesztése, melynek 1-ső pontjában a kerületi tanügyi bizottság kiegészítését, 2-ik pontban az egyházmegyéknek a rájuk ruházott feladatok teljesítését, a 3-ik pontban a körlátogatási intézmény egységes szervezését, 4-ikben a tanítói törzskönyvek készítését, 5-ikben a tantervek mielőbbi átdolgozását, a 6-ikben az ismétlő iskolák ügye tárgyalását véleményezi.

Mindezen pontokra már fönebb hozott határozataink helyeslés és elfogadásul szolgálnak.

12. Hogy a tanítói törzskönyvek készítésére hívassanak fel az egyházmegyék:

tanügyi bizottságunk helyesléssel fogadja; a törzskönyvi minta készítésével az irodalmi kör bizatik meg.

13. Az értekezlet, beterjesztésének 7-ik pontjában, kívánatosnak véli, hogy az egyházmegyék tanügyi bizottságai utasíttassanak, hogy a tankönyvekre, tantervre s egyéb segédeszközökre véleményeiket adják be, s a netaláni hiányokat sorolják fel.

Értekezlet ezen véleménye helyeseltetik, s annak megrendelése a főtiszteletű egyházkerület figyelmébe ajánltatik.

14. A 9. pontban felhívandók az érdekeltek a rájuk szabott teendő elvégzésére, hogy így az egyes egyházmegyéknél uralkodó szokások, felügyeletet, ellenőrzést, iskolai rendtartást illető szabályok, módosítások összehasonlítása által, az egyházkerületi bizottság a tanügy érdekében szükséges javaslatait mielőbb megkészíthesse s felterjeszthesse.

Helyeselve elfogadtatik.

15. A kerületi névtár készítésére

felhívandók az egyházmegyék, hogy az adatokat pontosan szolgáltatassák be.

16. Az Ivánka Sámuel »Temetési énektár«-ának nyomtatott példányai elfogytak, de annak újra nyomtatása ajánlatosnak nem mutatkozik; indítványoztatott, hogy egy új temetési énektár szerkesztése és kiadásáról gondoskodnánk.

Ez indítvány helyesléssel találkozván, kimondatott, hogy egy új temetési énektár szerkesztendő, melybe felvételnek az egyesek birtokában levő, jobb kidolgozású énekek; továbbá a főiskolai énekkar által használt és a költői lélekkel megáldott lelkészek és tanítók új művei. Evégből felhívandók az egyházmegyék által a lelkészek és tanítók, hogy a birtokukban levő temetési énekeket a sárospataki irodalmi kör elnökéhez küldjék be.

17. A tanügyi bizottság előadója, Vajányi Lajos, megbízatásáról lemond.

Tanügyi bizottságunk teljes elismerést és köszönetet mond eddig is teljesített nagy és fáradtságos munkájáért; továbbra is felkéri az előadás tiszteletbeli teljesítésére.

18. Az egyházkerületi tanügyi bizottság csak úgy kezdheti meg működését, ha vagy ennek elnöke felhatalmaztatik az egyházmegyék s azok tanügyi bizottságaival való érintkezésre, vagy a kerületi gyűlés utasítja az egyházmegyéket, hogy az egyházkerületi tanügyi bizottság alapszabályai szerint reájok váró teendőket, minden felszólítás nélkül, időről-időre teljesíteni igyekezzenek.

Tanügyi bizottságunk egyszerűbbnek és célszerűbbnek találja, hogy a tanügyi bizottság elnöke legyen érintkezésben az egyházmegyék tanügyi bizottságaival.

19. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván:
meghitelesítették.

Idrányi Ferenc,
bizottsági jegyző.

Nagy Pál,
egyházker. tanügyi bizottsági elnök.

Egyházkerületünk, a tanügyi bizottságnak ezen jegyzőkönyvben tett javaslatait magáévá teszi s határozati erőre emeli, miért is utasítja az illető egyházmegyéket, irodalmi kört, egyeseket és látogató köröket, hogy a jegyzőkönyvben megjelölt elvek és teendők szerint járjanak el, s tett javaslatokon csakis azon változtatást teszi egyházkerületünk, hogy a jegyzőkönyv 9. pontjában ajánlott határidő helyett július 15. teendő, s így a népiskolai évi kimutatások ezen időre küldendők be.

23. Elnöklő püspökünk jelenti, hogy mivel a néhai Németh István, tábornok által, a Királyhágóninnyi 8 protestáns egyházkerület számára tett alapítvány tisztázása és a veszélyben forgó alapítványi összeg megmentése céljából, egyházkerületeinknek ez ügyben tartandó egyetemes tanácskozására megbizottat kellett részünkről is küldeni: Mocsáry Lajos, egyházkerületi tanácsbíró kérte meg egyházkerületünk képviselésére.

Tudomásul vétetett.

24. A sárospataki állami tanítóképző-intézet igazgatósága, folyó évi szeptember 5-én, püspöki hivatalunkhoz intézett beterjesztésében, a múlt év végén meg nem jelenhetett értesítő helyett közli a ref. vallású tanulók létszámát és haladását. Eszerint az 1885—86. tanévben felvétellett a képző-intézetbe 31 ref. tanuló, vizsgát tett 30, tanítóképesítő vizsgát tett 18 ref. vallású tanuló; mégpedig jó eredménnyel 9, elég eredménnyel 5. A folyó évre felvétellett 36 ref. vallású tanuló.

Tudomásul vétetett.

25. Elnöklő püspökünk jelenti, hogy az erdélyi ágost. evang. vallású magyar gyámintézet 12 darab »kérőszózatot« küldött hozzá, gyűjtés eszközlése céljából, melyeket a szokott úton már körözött is.

Tudomásul vétetett.

26. A Dókus Gyula főiskolai világi algondnokká történt megválasztása, továbbá Terhes Barna elhunytá folytán, két igazgató-tanács tag megválasztására lévén szükség:

Arra általános szótöbbséggel, Dókus Ernő és Kérészy Barna választattak meg.

27. Olvastatott a sárospataki igazgató-tanács, folyó évi szeptember 6—8. napjain tartott ülésének 5. számú jegyzőkönyvi felterjesztése, melyben a királyi József-műegyetemen, Horváth Mária és Simon nevére alapított egyik 300 ftos ösztöndíjat Kérészy Zoltán folyamodónak, egyházkerületünk legközelebbi nyári közgyűlésének határozatához képest, már e folyó iskolai évre kiadatni indítványozza. Egyszersmind felhívja az egyházkerület figyelmét arra, hogy állapítsa meg azon módozatot, melylyel ezen műegyetemi ösztöndíjak alapításáról, azok elnyerhetéséről, feltételéről a nagy közönség értesítendő lenne.

Egyházkerületünk Kérészy Zoltán folyamodónak, mint aki a sárospataki főiskolai gimnáziumnak folyvást kitűnő növendéke volt, a kért stipendiumot már e folyó iskolai évre megadja. Az alapítvány jövőre való kiosztását illetőleg pedig, megbízta a sárospataki főiskolai igazgató-tanács elnökségét, hogy az erre vonatkozó pályázatot minden július hó első napjaiban, a hírlapok útján tegye közzé, megjelölván a pályázati hirdetésnél azon főbb feltételeket is, melyeket egyházkerületünk erre vonatkozólag már ez évi nyári közgyűlésében elfogadott.

28. A főiskolai igazgató-tanács felterjeszti az akadémiai tanároknak a sárospataki jogakadémia helyzetéről, az igazgató-tanács megbízása folytán készített jelentését, melyben előadja a nevezett akadémiai tanári kar, hogy általánosan ismert tény, miszerint a joghallgatók létszáma úgy a királyi, mint a felekezeti jogakadémiákon, évek óta rendszeres apadást mutat.

E csökkenés okait a budapesti és általában az egyetemhez közelebb álló körök szeretik annak tulajdonítani, hogy jogakadémiáinkon a szakképzés nem áll a kor és tudomány kellő színvonalán. Ámde ezen, a jogakadémiák ellen pengetett, inkább ürügyet, mint érvet, határozottan megeáfolta azon ország-szerte ismert körülmény, hogy a jogakadémiák nagy része épen azon időben bírt a legnagyobb létszámmal, midőn két-három évi tanfolyamunkkal és csekély tanerőnkkel messze elmaradtak a budapesti egyetem mögött, s hallgatóik létszáma azután kezdett rohamosan csökkenni, midőn négy évi tanfolyammal, megkettőzött tanári erővel, teljes jog- és államtudományi karokká szervezkedtek s az egyetemi színvonalhoz sokkal közelebb jutottak, mint azelőtt.

Tagadhatatlan, hogy az egyetem, szellemi emelkedettségével és dús anyagi eszközeivel, döntő fölényt gyakorol az akadémiai felett; de viszont kétségtelen az is, hogy a jogakadémiákon, s jelesül a mi sárospataki akadémiainkon, a szemináriumszerű oktatási rendszer, a tanár közvetlen érintkezése minden egyes hallgatójával, a szigorúbb felügyelet és fegyelem, a folytonos colloquiumok, a jogi szakképzés szempontjából, épenoly erkölcsi fölényt biztosítanak az egyetemi sokkal lazább felügyelete s fegyelme és másfélezer joghallgatónak a tanév folyamában csaknem teljesen ellenőrizetlen fejlődése felett.

A baj alapoka tehát nem ebben, hanem azon erős, azonban egészségtelen központosítási áramlatban fekszik, mely felülről jöve, közéletünk és közigazgatásunk minden rétegébe, így a közoktatás adminisztrációjába is lehat.

Maga azon újítás, mely az ügyvédi oklevelet a tudori diploma elnyeréséhez, mint előfeltételhez kötötte, szintén rendkívül bénítólag hatott a jogakadémiák fejlődésére. De ezen, több szempontból indokolható újítás magában véve nem gátolta volna meg a jogakadémiák felvirágzását, mert a bírói diploma elnyerésének a tudori kényszer nem előfeltétele.

Legfőbb indoka a jogakadémiák elnéptelenedésének az, hogy, dacára a nagy áldozatokkal történt újraszervezésnek, még mindig, úgyszólván törvényen kívül, bizonytalan, függő helyzetben vannak s helyzetüknek törvényhozás útján való rendszeresítése mindeddig meg nem történt, és hogy a közoktatási kormány több alkalommal világos jeleit adta a jogakadémiák iránt való ellenszenvének és ama törekvésének, hogy az akadémiai romjain a harmadik egyetemet felépíthesse.

A helyzet ezen bizonytalansága az, mely a közönségben az érdeklődést ezen intézmény iránt leginkább megtöri. Hozzájárul ezen ingadozó helyzethez, hogy a budapesti egyetem, akarva nem akarva, osztozik a közoktatási kormánynak a jogakadémiák iránt tanusított kicsinylési taktikájában, melynek az egyetemi tanári kar fonák tanpénzrendszere is erős tápot ad.

Mindezen kapcsolatos körülmények adnak magyarázatot azon, különben érthetetlen tünetnek, hogy a jogakadémiákon a hallgatóság érzékeny esőkenése, épen magasabb színvonalra történt emelkedésük után állott elő. Ezek magyarázzák meg, hogy míg az 187²/₃. tanévben a budapesti egyetemen a joghallgatók száma 1202 volt, az 188²/₃. tanévben 1626-ra emelkedett: addig a jogakadémiák hallgatói létszáma ugyanezen arányban hanyatlott lefelé.

Hogy ezen, nem épen természetes hanyatlás mennyire nincs egyedül Sárospatakhoz kötve, azt a tanári kar számadatokkal igazolja; mert míg a legközelebbi 6 év alatt a fogyás Sárospatakon átlag 20%-ot, addig a többi jogakadémiáknál 28—57%-ot mutat, ami arra enged következtetni, hogy a bajt nem helyi, hanem a fennebb érintett általános okok idézik elő.

Az elnéptelenedés indokainak ekként lett előterjesztése után, az akadémiai tanári kar következő indítványokat terjeszt az igazgató-tanács elé:

1. Hogy fejtsen ki az igazgató-tanács és egyházkerületünk, úgy hatósági, mint társadalmi úton, bizonyos mozgalmat oly irányban, miszerint egyházkerületünk egyházi és világi elemei jogi pályára szánt fiaikat, a régi jó szokás szerint, saját főiskolánkban neveltessék;

2. hogy intézkedjék úgy az igazgató-tanács, miszerint az akadémiai tandíjak egyenlősíttessenek, hogy a joghallgatók ugyanazon, kisebb mérvű tanpénzeket fizessék, melyeket a hittanhallgatók fizetnek; s

3. hogy a joghallgatókat illető ösztöndíjak létesíttessenek.

Az akadémiai tanári kar ezen, nagy gonddal összeállított előterjesztését az igazgató-tanács beható tanácskozás alá vette és folyó évi szeptember 6—8. napjain tartott ülésében, 8. sz. alatt hozott határozatában — tudva azt, hogy a vidéki jogakadémiákra káros hatással levő kormányi intézkedések folytán előállott bajokat egyházkerületünknek egymagában nem áll hatalmában megváltoztatni s a fennebbi előterjesztésben javasolt intézkedéseket sem találván olyanoknak, melyek ezen bajokat megszüntetni képesek lennének: indítványozza, hogy »összes felekezeti jogakadémiáink érdekében tegye meg egyházkerületünk azon kezdeményező lépést, mikép, jogakadémiánk létező bajainak elhárítása céljából, tétessék ezen ügy — mint az ev. ref. egyetemes egyházat érdeklő — már a folyó évi convent tanácskozásai tárgyává; egyedül a conventtól, mint az egyetemes egyházat képviselő testülettől, várhatván oly célravezető lépések megtételét, úgy a törvényhozás előtt, mint a kormánynál, melyek jogakadémiáink sorvasztó bajain részint enyhítenének, részint pedig azokat teljesen el is enyészteszhetnék.

Egyházkerületünk fel akarván használni minden lehető módot arra, hogy jogakadémiánkat, melyre úgy tudományos, mint protestáns és nemzetiségi szempontból szükség van, a kormány által a jogakadémiák ellen általában kifejtett mozgalommal szemben is megvédelmezze s az elnéptelenedéstől megmentse: elfogadja úgy a tanári kar indítványának első részét, mint az igazgató-tanács indítványát és ennél fogva felkéri és megbízza elnökeinket, hogy egyházi és világi hitfeleinkhez egy indokolt s jogakadémiáink viszonyait előtűntető felhívást intézzenek; felhíván őket arra, hogy a jogi pályára készülő fiaikat jövőre a sárospataki főiskolában taníttassák; de egyszersmind megteszi a kezdeményező lépést az egyetemes conventnál is és felkéri az egyetemes conventet, hogy hasson oda egyrészt a közoktatási kormánynál, hogy a jogakadémiáknak az egyetemekkel szemben való elnyomására irányuló áramlat megszüntetessék, s másrészt, hogy a jogakadémiák viszonya, általában a felsőbb oktatás ügye, országos törvény által rendeztessék.

Ami az akadémiai tanári kar indítványának többi részét illeti: ezeket, bővebb tanulmányozás végett, visszateszi közgyűlésünk az igazgató-tanácsához, s általában felhívja az igazgató-tanács figyelmét arra, hogy jogakadémiáink ügyeit, mint eddig, úgy továbbra is éber figyelemmel kísérje.

29. A sárospataki főgimnáziumunk tanárainak minősítése végett, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztérium által kívánt adatok ügyében, a folyó évi nyári közgyűlésünkől a minisztériumhoz intézett

felíratunkra, a folyó évi július 31-ről, 26,423. szám alatt megérkezett válasz, püspökünket felkéri, szíveskedjék a sárospataki ref. főgimnázium fentartó pártfogóságát utasítani, hogy a gimnázium tanári karát illetőleg, folyó évi február 19-ről, 37,978—85. szám alatt kelt miniszteri rendelettel bekívánt adatokat mielőbb terjeszse be, annál is inkább, minthogy ezen adatok a középiskolákra vonatkozólag most folyó munkálatoknál mulhatatlanul szükségesek. Kijelenti egyszersmind az említett minisztérium, hogy a minősítvényi táblázatok észrevételei rovatának kitöltését nem kívánja.

A minisztériumnak ez ügyben adott válasza tudomásul vétetvén, a sárospataki főgimnázium igazgatósága, a kívánt adatoknak püspökünk útján, a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztériumhoz felterjesztésével megbizatik.

- 30.** A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi minisztérium által, a miskolci és sárospataki főgimnáziumoknál felállíttatni kívánt parallel osztályok ügyében, a folyó évi nyári közgyűlésünkől intézett felíratra, a nevezett minisztérium válasza folyó év július 29-ről, 29,694. szám alatt püspökünk útján megérkezvén: rendel, hogy a miskolci ev. ref. főgimnázium I. osztályába, tekintettel az illető helyiség aránylag szűk voltára, 60 tanulónál több föl ne vétessék. A sárospataki ev. ref. főgimnázium I. és II. osztályának termei ellenben elég tágasak lévén, addig is, míg a nevezett osztályok párhúzasíthatók lennének, megengedi, hogy az I. osztályba legföllebb 80, a másodikba pedig legföllebb 70 tanuló vétessék fel.

Olvastatott ezzel összefüggésben a sárospataki főiskola igazgató-tanácsának, folyó év szeptember 6—8. napján tartott ülése jegyzőkönyvéből 9. szám alatt előterjesztett kivonata, melyszerint, a gimnáziumi igazgató jelentése szerint, a beíratások lezárása idejéig, a kezdődő iskolai évre az I. osztályba 77, a II. osztályba pedig 72 tanuló vétetett fel.

Úgy a nagyméltóságú minisztérium rendelete, mint az igazgató-tanács jelentése, tudomásul vétetik, s püspökünk jelentése szerint, a minisztérium rendelete az illető tanintézetek igazgatóságával már közöltetvén, püspökünk eljárása helybenhagyatik.

- 31.** A sárospataki főiskolai akadémiai és gimnáziumi igazgatók beadván jelentéseket a főiskolának a beállott iskolai év állapotára vonatkozólag, tudatják, hogy az akadémiába beíratott összesen 28 új tag, kik közül 15 a theologiai, 13 a jogi pályára lépett. Az akadémiai hallgatók összes létszáma 106. Ezek közül 62 hittanhallgató, 44 joghallgató. A gimnáziumba beíratott 125 új tanuló; az összes tanulók létszáma 455.

Tudomásul vétetik.

- 32.** Baksay István, igazgató-tanár, a rimaszombati államilag segélyezett, egyesült protestáns gimnáziumra vonatkozólag a következő jelentést terjeszti elő:

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök úr!

Alig van tanintézet, mely eddig évről-évre több változáson ment keresztül, mint a rimaszombati gimnázium.

A közelebbi múlt 1885. évben az iskolaépület egy új balszárnnyal s 6 tanteremmel bővült, s benne ugyanazon év szeptember 1-én a 8-ik osztály is megnyitottatott s a tanári kar kiegészítettett.

A múlt 1885⁵/₆-ik tanévben, miután Dr. Veres Samu, előbb segédtanár, rendes tanárrá, s helyére, pályázat útján, Sárkány Imre segédtanárrá választatott, a rajz- és tornatanáron kívül 9 rendes és 1 segédtanár tanított intézetünkben.

A gimnáziumi tanulók száma 231 és pedig 224 rendes, 7 magántanuló.

Szóbeli érettségi vizsgálatra bocsáttatott 21, érettnak nyilvánított 17.

Az érettségi vizsgán kormányképviselő volt Zsilinszky Mihály, országgyűlési képviselő; a vizsgáló-bizottság elnöke Zelenka Pál, miskolci ág. evang. lelkész.

Tápiintézeti élelmezésben részesült 72 tanuló. A teljes ellátás, vagyis ebéd és vacsora rendes díja 42 frt.; 27 tanuló együttesen 350 frt. leengedésben részesült.

Az ifjúsági kör tagjainak száma volt 68, kik munkásságuknak szép tanujelét adták.

A kör, szokásos ünnepélyét ez évben március 15. tartotta meg s a szerény iskolai ünnepélyt a közönség meleg érdeklődése s rokonszenvének fényes nyilvánulása, kedves emlékü hazafias ünnepé tette, melyen a nagy események képei mintegy megelevenedve vonultak el lelki szemeink előtt.

Említést érdemel, hogy a lefolyt iskolai évben a tanári kar, mint testület is 50 forinttal a »Gömörmegyei«; 100 forinttal az »Erdélyi magyar közművelődési egyesület« alapító tagjai közzé lépett, bár kebeléből többen egyénenkint is rendes tagjai e két hazafias irányú egyesületnek.

Sieber Ede, kerületi főigazgató úr, május hó 16-ik napján látogatta meg tanintézetünket.

Gimnáziumunk kiegészítése alkalmával, a felekezeti önkormányzat biztosítása céljából, korlátozott viszonyaink között is, nem kívántuk az államsegélyt, az azon időben még könnyebben megnyerhetett nagyobb mértékben igénybevenni; így tanintézetünk, az államsegély megnyerése óta is, nagyon rá van szorulva a támogatásra. Leginkább éreztük azt mindjárt az építkezés alkalmával; de felismerte helyzetünket Rimaszombat városa is, s azonkívül, hogy 109,000 darab téglát díj nélkül ajánlott fel, az építkezés bevégzéséhez kölcsönvett 8000 forint összeg kamatának fizetését is, egyelőre ugyan csak 10 évre, nagylelkűen elvállalta.

A több évre kötelezőleg felajánlott adományokon kívül, a gimnázium szükségleteinek fedezéséhez, mint szokásos évi adományaikkal járultak ez éven át Dapsy Vilmos úr 300 frttal, a rimaszombati takarékpénztár 300 forinttal, a gömörmegyei nép- és iparbank 50 frttal, a rima-murányi vasműegylet 42 frttal, a tiszai ág. evang. egyházkerület 42 frttal, a tiszán-inneni ev. reform. egyházkerület a hirdetések útján begyűlt 14 frt. 95 krajcárral, Rimaszombat városa 200 frttal.

Konyha József, nyugalmazott ev. ref. lelkész ösztöndíjalapra adományozott 200 frtot, a tanári nyugdíjalaphoz 100 forintot, ugyane célra a rimaszombati takarékpénztár ez évben is 50 frtot adott.

Az ifjúság kebelében alakult gyámintézet ez évben a tanári nyugdíjintézetre adott 5 forintot, a gömörmegyei ev. ref. egyházmegyei papi s tanári gyámoldájának küldött 10 frtot, a kishonti ág. ev. esperesség gyámintézetének 10 frtot, a budapesti protestáns árvaháznak 3 frtot, a rozsnyói kerületi ág. evang. árvaháznak 3 frtot.

A múlt tanév végén Fazekas Ferenc tanártársunk szülővárosába, Kecskemétre választatván meg. helyére, a class. philologia tanszékére, három pályázó közül, a közoktatásügyi minisztérium, a gimnáziumi igazgató-választmány által első helyen ajánlott Kispál Mihály, tanárjelöltet nevezte ki, egy évre, helyettes tanári minőségben.

Az igazgató-választmány elnökévé választatott az 188⁶/₇-ik tanévre Dapsy Vilmos, nyugalmazott legfőbb ítélszéki bíró.

A beírt tanítványok száma mai napig 210, köztök ev. református 69, ágost. evang. 71, római kath. 46, izráelita 23.

Tankönyveink általában véve maradtak a múlt évié, a természetrajz tanításánál kézikönyvül Búza János, sárospataki tanár »Ásvány- és Növénytan«-át vettük be.

Rövid jelentésem mellett magamat s tanintézetünket továbbra is Méltóságos és Főtisztelendő Püspök úrnak s a Főtiszteletű egyházkerületnek kegyes pártfogásába ajánlva, maradtam

Rimaszombatban, 1886. szeptember 8.

Baksay István,
ez ülszerinti igazgató.

Tudomásúl vétetik.

- 33.** Eddig szerzett tapasztalatok után, szükségessé válván a sárospataki főiskolai »Kormányzati rendszabályok«-nak s különösen ezen rendszabályok azon részének átnézése, mely az igazgató-tanács és gazdasági választmány egymáshoz való viszonyát és jogkörét állapítja meg:

Ezen rendszabályok átnézése s általában a szükséges javaslatok megtétele, Fejes

István, főiskolai egyházi algonodnok elnöklete alatt, az igazgató-tanács, gazdasági választmány és tanári kar által választandó két-két, összesen 6-tagú küldöttségre bizatik, s munkálatuk legközelebbi tavaszi közgyűlésünkre adandó be.

- 34.** A sárospataki ref. főgimnáziumnak e folyó iskolai évre szóló tanterve, órarendje, tankönyveinek jegyzéke; a miskolci ev. ref. főgimnáziumnak tanterve, órarendje, elfogadott tankönyveinek jegyzéke; valamint a rimaszombati főgimnáziumról szóló jelentés, egyházkerületi közgyűlésünk elé beterjesztettek.

Ezen megállapított tantervek, órarendek és tankönyvek az illető főgimnáziumokra nézve helyeseltetvén, tudomásul vétettek.

- 35.** Az abauji egyházmegye, folyó évi augusztus 24—25-ik napjain, Göncön tartott közgyűlésének 5. és 9. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében jelenti, hogy Paikoss Endre beszteri lelkész-tanítóul megválasztatván, állomásán megerősített; Csízi Gedeon pedig Nagy-Kinizsre, ideiglenes tanítóul megválasztott.

Tudomásul vétetik.

- 36.** Ugyanazon egyházmegye felterjeszti a Sáros megyében alakítandó missio-kört érdeklő munkálatát.

Mint hogy azonban ezen felterjesztés az egyetemes convent 1884-ik évi 69. számú jegyzőkönyvi pontjában jelzett módon fölszerelve nincs: ezen munkálat a conventi határozatnak megfelelőleg leendő fölszerelés végett, a felterjesztő egyházmegyéhez visszaküldetik.

- 37.** Olvastatott az abauji egyházmegyében fekvő pusztafalusi egyház tagjainak azon kérvénye, melyben panasolván, hogy egyházukban már több év óta nincs iskolatanító, s így gyermekeik, a szülők méltó fájdalomára, a legegyszerűbb oktatás és nevelés áldásait is nélkülözik: kéri egyházkerületünket, méltóztassék úgy intézkedni, hogy az egyház jövő életét oly mélyen érintő ezen hiány, egy tanítóról való gondoskodás által, annyival is inkább megszüntetessék, mert a tanítói lak és tanterem, egészen célszerű berendezéssel, már 3 évvel ezelőtt felépített.

Egyházkerületünk az abauji egyházmegye jelenlevő esperese által értesülvén, hogy Pusztafaluban községi iskola felállítására vétetett tervbe, s e célból az illető egyházközség és a minisztérium között, az egyházmegye útján, a tárgyalások már évekkal ezelőtt megindultak; de legújabbban a minisztérium részéről közbejött anyagi akadályok miatt, félbeszakítottak: megbízza püspökünket, hogy az abauj-tornai tanfelügyelő útján szerezzen értesülést az ügy állására nézve, s ha a minisztérium a tervbevett községi iskola felállításától talán véglegesen elállott, az esetre az abauji egyházmegye esperesét utasítsa, hogy a nevezett egyházba egy küldöttséget nevezvén, mint hogy ott régebben lelkész-tanítói állomás volt, s csak most szándékoltatnék önálló tanítószervezésének, pontosan járjon végére: mennyi és milyenféle fizetéssel járulna az egyházközség a tanító javadalmazásához? Amelyről aztán egyházkerületünk az esperesi hivatal által értesítettvén, amennyiben a csekély számú egyháztalagok által adható fizetés talán elégtelen volna, annak kiegészítésére nézve a kellő intézkedést megtehesse s ezáltal lehetővé tegye, hogy a pusztafalusi egyház minél előbb tanítóhoz jutván, ott a nevelés elhanyagolt ügye kellő fejlődésnek indulhasson.

- 38.** Az abauji ev. ref. egyházmegye Göncön, folyó évi augusztus 24—25. napjain tartott közgyűléséből, jóváhagyás és megerősítés végett, ajánlólag terjeszti föl a kassai egyház azon kérvényét, hogy a 150 frt. tőkájének biztosítására nyilvános árverésen megvett Bulykó Mihály-féle házat a presbyteri gyűlés, folyó évi július 11-én hozott határozata értelmében, Pusztay Györgynek és nejének 400 frtért eladhassa.

A kassai egyház kérelme megadatván, az eladás helybenhagyatik s a szerződés a megerősítési záradékkal a szokott módon ellátatik.

- 39.** Az alsóborsodi egyházmegye pártolólág terjeszti fel özvegy Prágay Lajosné abbeli folyamodványát, melyben kéri, hogy engedtessek meg neki az, hogy az elhunyt férje által fizettetni szokott árvagyámintézeti alapra, hátrálékban lévő tartozását utólagosan kifizethesse, s így e részben való jogát az intézet jótéteményeinek élvezetére fentarhassa.

Minthogy folyamodó, kötelezettségének inkább a szabályok nem ismerése, mint mulasztás miatt nem tett eleget eddig: kérelme teljesítettik.

- 40.** Ugyanazon egyházmegye, folyó évi szeptember 6-án, Miskolcon tartott közgyűlésének 4. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a Bódogh Albert elhunytával megüresedett egyházmegyei világi tanácsbíróságra br. Vay Elemér, az egyházmegyei főjegyzőségre pedig Fekete József, eddigi aljegyző választott meg.

Tudomásul vétetik.

- 41.** Olvastatott az alsóborsodi ev. ref. egyházmegyének a miskolci egyház presbyteriuma által beadott felebbezés folytán felterjesztett s 1886. szeptember 6-án Miskolcon tartott közgyűlésében 19. szám alatt hozott határozata.

Ezen határozattal megváltoztatja a fölterjesztő egyházmegye a miskolci egyház presbyteriumának, a miskolci orgonista fölebbezésére hozzá felterjesztett 39. számú azon határozatát, amelyben ezen orgonista eddig élvezett 100 frt. lakbérét megszüntette amiatt, mert a Hegedűs Györgyné által az egyháznak, azonban azon szolgálommal terhelt hagyományozott ház, melyszerint annak egy része mindenkor az időszerinti orgonista lakásául szolgáljon, neki átadatván, a lakbérkiszolgáltatás szüksége megszűnt; megváltoztatta pedig és az eddig élvezett lakbért az orgonistának kiutalványozni rendelte, azon indokból, mivel az említett házrész, illetve lakás, egyenesen az orgonista javadalma emelésére hagyományoztatván, az egyház nincs jogositva e miatt az orgonista eddigi díjazásából a lakbért elvonni.

Egyházkerületünk ezen ügyben az egyházmegye neheztelt határozatát szótöbbséggel megváltoztatja és a miskolci egyház presbyteriumának fennebb idézett 39. számú határozatát hagyja helyben.

- 42.** Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésében, 30. szám alatt kelt határozatával, ajánlja a miskolci egyház azon 'kérelmét, melyszerint a »bábonyi bérce« fekvő rozszant pincéjének eladását engedélyeztetni kéri.

Az eladás, az egyházmegye ajánlata folytán, engedélyeztetik s a jóváhagyási záradék a bemutatott adásvevési szerződésre rávezettetni rendeltetik.

- 43.** Ugyanazon egyházmegye, folyó év és hó 6-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 20-ik pontjában, a heő-bábai egyház kérvényét, a Szondy-Kenessey alapítvány ez évi kamatainak megnyerése végett, ajánlólag terjesztvén fel közgyűlésünkhöz:

Minthogy az említett alapítvány kamata e folyó évben az alsóborsodi egyházmegyét illeti s teljesen annak elhatározásától függ, hogy azt a kebelében fekvő melyik egyháznak adja: az egyházmegye felterjesztése egyszerűen tudomásul vétetik.

- 44.** Az alsózempléni egyházmegye, tavaszi közgyűlésünk 67. számú határozata értelmében, újlag felterjeszti a makkos-hogykai egyházra tett Meczner-féle 500 frtos alapítványról szóló alapítvány-levelet, előadván 1886. augusztus 24., 25-én Sárospatakon tartott közgyűlésében, 18. szám alatt hozott felterjesztő határozatában, miszerint a m.-hogykai egyház ezen alapítványt hálás köszönettel elfogadta, az alapítvány föltételei felől azonban nem nyilatkozott; az egyház presbyteriumának jegyzőkönyvileg kifejezett nézete szerint ez irányban határozni az egyházmegye és illetve legfőbb fokon az egyházkerület lévén hivatva.

Minthogy ezen alapítvány-levél föltételei, különösen annak 2-ik pontja, melyszerint ezen, a makkos-hotykai egyház vagyonát képező alapítvány fölött való felügyelet, a m.-hogykai egyház felettes hatóságától, az alsózempléni egyházmegyétől elvonatni rendeltetik,

s ezzel kapcsolatban a 3-ik pontnak az alapító és családja veto-jogáról intézkedő g), s ezen jogot a püspökre átruházó h) és i) pontja nemcsak hogy mélyen sérti a nevezett egyházmegyét, hanem az egyházi törvény 43. §. e) pontjába ütközik; a 4-ik pont pedig, mely a templomkert és az alapító családi sírboltja conserválását tűzi az egyház feladatául, az egyházra szám szerint meg nem állapított, esetleg igen magasra is emelkedhető terhet rón; míg végre az 5-ik pont, mely ezen alapítványnak tőkésített kamataival együtt leendő visszavételéről intézkedik az esetre, ha az egyház affiliáltatnék, vagy az alapítvány nem a 2-ik és 3-ik pontban jelzett mód szerint kezeltetnék, ezen alapítványt nagyon ingatag vagyonná teszi: mindezen indokokból egyházkerületünk megváltoztatja a makkos-hogykai egyház presbyteriumának ezen alapítvány elfogadására vonatkozó határozatát és utasítja az alsózempléni egyházmegye útján a makkos-hogykai egyházat, hogy a jelen alapítványt csak azon esetre fogadja el, ha az alapító hajlandó lenne ezen fennebb megjelölt terhes és törvénybe ütköző föltételektől elállani; e tekintetben a további eljárásról, az egyházmegye útján, egyházkerületünkre, annak idején, jelentés lesz teendő.

45. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi augusztus 24—25-én, Sárospatakon tartott közgyűléséből jelenti, hogy az elhalt Terhes Barna és a leköszönt Dr. Lengyel Endre helyére Zombory Gedőt és Szinyei Gerzsont, az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökét választotta meg az egyházkerületi tanügyi bizottság tagjaiul. Tudomásul vétetett.

46. Az alsózempléni egyházmegye, folyó évi ápril 6—7-én, Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvét; a békés-bánati egyházmegye 1885. ápril 14—16-án Szegeden; úgyszintén 1886. ápril 13—16-án, Békésen tartott közgyűléseinek jegyzőkönyveit; a dunamelléki ref. egyházkerület 1885. október 21. és több napjain Budapesten tartott közgyűlése jegyzőkönyvét; az erdélyi ref. egyházkerület, folyó évi június 17—20. napjain Kolozsvárt tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét; a magyar királyi közoktatásügyi minisztérium a középiskolákban a tanári könyvtár berendezéséről kiadott könyvjegyzékét; a sárospataki ref. főiskola igazgatósága a főiskola állapotáról az 1885—86. tanévről szóló értesítőjét egyházkerületünk részére megküldötte.

Az illető hatóságok ezen szíves küldeményei köszönettel fogadtattak, s egyházkerületi levéltárunkba tétetni határozattak.

47. A felsőborsodi egyházmegye, folyó évi szeptember hó 1-ső napján, Sajó-Kazincon tartott közgyűlésének 6. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy a megüresedett egyházmegyei főjegyzőségre, általános szótöbbséggel, Vadász Pál, sajó-szentpéteri lelkész választatott meg. Tudomásul vétetik.

48. Olvastatott a felsőborsodi egyházmegyének, folyó évi szeptember 1-én, Sajó-Kazincon tartott közgyűlésében 19. szám alatt hozott határozata, melyben az egyházmegye délnyugoti s a becsatolt térképen is megjelölt részében fekvő 23 községben, római katolikus vallású lakosok között szétszórva élő 223 hitsorsosunk lelki gondozása céljából, egy pár községnek Szilváshoz lett beosztása mellett, Nekésény központtal, a tényleg a gömörmegyei héthi egyházhoz tartozó, azonban Borsodmegyében fekvő, egy pár fiók-egyház becsatolásával, missio-telepet létesít, s ennek költségei fedezésére, a missio-alaphól 500 frt. évi segélyt kér.

Egyházkerületünk a betérjesztett munkálatból meggyőződván arról, hogy a térképileg kijelölt területen missio-telep felállítása, római katol. vallásúak között szétszórva élő híveink lelki gondozása céljából szükséges, s annak beosztása a célnak megfelel: fölterjeszti a felsőborsodi egyházmegye munkálatát, mellékleteivel együtt, az egyetemes convent missio-ügyi bizottságához, s ezen missio-kört a kért 500 frt. segélyre ajánlja.

- 49.** Ugyanazon egyházmegye, folyó évi szeptember 1-én, Sajó-Kazincon tartott közgyűléséből, a következő vallásérelmi ügyet terjeszti egyházkerületi közgyűlésünk elé. Nyárády Lajos, szent-jakabi római kath. lelkész, Dubay János, római kath. férjnek Diszházy Juliánna ref. vallású nejétől 1885. február 24-én született Mária nevű leányát, Sz.-Jakabon, február hó 26. nemcsak megkeresztelte, hanem saját egyházának anyakönyvébe is bejegyezte és az anyakönyvi kivonatot bejegyzés végett csak akkor küldte el a martonyii ref. lelkésznek, midőn a tornai járásbírótság által július 17., 1265. szám alatt ezen ügyben hozott és végtárgyalást rendelő végzés vele közöltetvén, fenytőperbe való fogatásáról tudomást vett. A végtárgyaláson a vádlott elmarasztaltatott, a királyi tábla által azonban a kihágás vádja alól felmentetett. Midőn pedig az 1883. évi VI. törvénycikknek ez ügyre vonatkozó rendelkezésénél fogva a másodbírósnál ítélet jogorvoslattal támadtatott meg, ez a királyi Curia végzésével hivatalból visszautasított. Ez okoknál fogva felhívja egyházkerületünk figyelmét, hogy ezen ügyet az egyetemes convent elé vivén, kérje fel arra, miszerint hathatós befolyásával hasson oda, hogy az 1879. évi 40. törv. cikk 53. §-a, mely, mint a miniszteri rendelet és királyi táblai ítélet egybevetéséből kitűnik, a magas kormány és királyi tábla által különbözőképen magyaráztatik, a törvényhozás, mint legfőbb törvénytárgyaló hatóság által magyaráztatassék meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk e fontos ügyet az egyetemes convent elé terjeszti és felkéri, hogy hathatós befolyását használja fel arra, hogy az 1879. évi 40. t. cikk 53. §-a a törvényhozás, mint legfőbb törvénytárgyaló hatóság által magyaráztatassék meg, hogy így eleje vétethessék a törvény különböző értelmezéséből származó számos és a felekezeti békét felforgató súrlódásoknak.

- 50.** A felsőzempléni egyházmegye, folyó évi augusztus 25-én, Kazsuban tartott közgyűlésében, 16. szám alatt hozott határozatával, pártolólággal terjeszti fel Mikla József és neje azon folyamodványát, melyben a sátoralja-ujhelyi egyháztól, mint néhai Gyulai Sámuel végrendeleti örökösaitől még 1868-ban közárverésen megvett, de még mindig az egyház nevében álló ingatlanok tulajdonjogának átírásához szükséges okirat jóváhagyását kéri.

Miután egyházkerületünk meggyőződött arról, hogy ezen, egyébként is árverésen eladott hagyatéki vagyonok vételára teljesen ki van egyenlítve, így az átírás engedélyezésének akadályja nincs: az egyházmegye ajánlatának figyelembevételével ezen eladást engedélyezi s a jóváhagyási záradékot a bemutatott okiratra rávezettetni rendeli.

- 51.** Ugyanazon egyházmegye, folyó év augusztus 25-én tartott közgyűlése 17. számú határozatával, jóváhagyás végett terjeszti fel a legényei egyház azon tényét, hogy lelkésze használatára 1022 frtért egy rétet vásárolt, s a mellékelt hiteles telekkönyvi kivonat szerint, az már a lelkészi hivatal tulajdonául telekkönyvi leg át is íratott.

Közgyűlésünk az egész rétvásárlási ügyet örvendetes tudomásul veszi és helybenhagyja.

- 52.** Ugyanazon egyházmegye, folyó évi augusztus 25-én, Kazsuban tartott közgyűléséből jelenti, hogy szőlőskei lelkészül Kozma Gedeon választatott meg.

Tudomásul vétetett.

- 53.** A gömöri egyházmegye, folyó évi szeptember 1-én, Szútorban tartott közgyűlésében, 4-ik jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozatával indítványozza, hogy miután a közalap kezelési szabályzatának 37. §-a szerint, a közalap pénzeinek kezelését az esperes tartozik teljesíteni, ez pedig, ezen egyébként is túlterhelt hivatal terheit ismét tetemesen szaporítja: intézkedjék úgy egyházkerületünk, miszerint az egyházmegyéknek adassék meg a jog és szabadság arra, hogy a közalap pénzeit, az esperes fölmentésével, kellő ellenőrzés mellett, épen úgy, mint pénztárait, az általuk szabadon választott pénztárnokok által kezeltessék.

Ugyanezen indítványt terjeszti elő az ungi egyházmegye folyó évi őszi közgyűlésében 48. szám alatt hozott jegyzőkönyvi pontjában, megtoldván azt azon kérelemmel, hogy a közalap kezelési szabályai általában egyszerűbbé tétessenek.

Egyházkerületünk úgy tapasztalván, hogy az országos közalap kezelési szabályai általában igen nehézkesek s a kezelést nagyon bonyolodottá teszik, különösen a fentebb idézett 37. §. az esperes vállaira igen nagy és fölösleges terhet ró: ezen indítványok elfogadásával fölkéri az egyetemes conventet, hogy ezen kezelési szabályokat egyszerűsíteni s az esperest, ezen, egyébként is, a dolog természete szerint, inkább a pénztárnok teendőihez tartozó pénzkezelés terhe alól felmenteni sziveskedjék.

54. Olvastatott ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésében felvett jegyzőkönyvének 13. számú pontja, amelyben a »legőszintébb szívvel üdvözli egyházkerületünk azon buzgó törekvését, melyszerint egyházkerületünk felsőbb leánynevelő-intézetének újraszervezését célozza« és megnyugszik abban is, hogy erre oly összegek tétettek folyóvá, melyek eddig más célokra használtattak fel: megnyugszik azon tudatban, hogy egyházkerületünk vallási érdekeinket minden alkalommal igazán és helyes irányban képviselte s most is szent érdekeink fölött áldásosan működik;» egyedül csak azt kéri kimondatni, hogy a miskolci leánynevelde létesítéséhez különböző alapokból előirányzott összeg csak kölcsönnek tekintessék s azon alapon visszafizetessék.

Egyházkerületünk folyó évi nyári közgyűlésének a leánynevelde újraszervezéséről intézkedő 15. számú határozatában világosan kimondotta azt, hogy a leánynevelde más pénztárból fordítandó, mintegy 10,000 frtnyi összeg a leányneveldenek kölcsön adatik; ki is jelölte az alapot, mely ennek biztosítékul szolgál s melyből ezen összeg visszatéríteni fog, így e részben a gömöri, egyébiránt intézkedéseinket fölterjesztése szerint is helyeslő egyházmegye aggodalma, már ezen határozat által el van oszlatva; önként értetvén, hogy az évi kiadások fedezésére előirányzott és épen nem tőkéből fedezendő összeg, visszafizetendő tőkének, már a dolog természetéből kifolyólag sem lesz tekinthető.

55. Ezzel kapcsolatban jelenti püspökünk, hogy a leányneveldenél az építkezés megkezdett s az épület rövid időn tető alatt lesz.

Tudomásúl vétetik.

56. Olvastatott a gömöri egyházmegye, folyó évi szeptember 1. napján tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 19. számú határozata, melyszerint egy szakértő küldöttség által előlegesen megejtett vizsgálat folytán az imolai egyháznak, az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyásának fentartása mellett, megengedi, hogy jelentékeny adósságától való megszabadulhatás tekintetéből, a már jórészben kipusztult s alig valami jövedelmet nyújtó erdőrészt 900 frtért eladhassa, de csak azon világos kikötéssel, hogy miután ezen eladás csakis az egyház anyagi helyzetének tisztázása végett engedhető meg, a szerződés a gömöri egyházmegye esperesénél tétetik le s onnan egyedül akkor adatik ki a vevő félnek, amidőn az a teljes vételárt vagy az esperesi hivatalnál lefizeti vagy annak a főtiszteletű egyházkerület pénztárába való befizetését hiteles nyugtával igazolja. Minthogy pedig a vevő az erdőt már használatába vette, a 900 forint vételárak folyó év április havától eső 6% kamatát az imolai egyház javára fizetni köteles.

Közgyűlésünk, az imolai egyház anyagi helyzetére való tekintetből, megengedi, hogy a kérdéses erdőrészt, az egyházmegye által megállapított feltételek mellett eladhassa.

57. Ugyanazon egyházmegye Keleméren, folyó évi április 13. tartott közgyűléséből, 45. szám alatt jelenti, hogy az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság tagjaiul az egyházmegye részéről Tornallyay Zoltán és Terhes Pál választottak meg.

Tudomásúl vétetett.

58. Az ungi egyházmegye megerősítés végett felterjeszti a nyarádi lelkészi, valamint a csapi lelkészi és tanítói díjleveleket.

Megerősittetik és a benyújtott peldányok a szokott módon elhelyezendők.

59. Ugyanazon egyházmegye pártolólág terjeszti fel a nagy-dobronyi egyház azon folyamodványát, melyben kéri, hogy a lelkész elhalálózása napjától, az ott működött segédlelkész részére megállapított félfizetésnek a másik felét, az egyház építkezésre használhassa fel.

Folyamodó egyháznak kérelme oly módon teljesittetik, hogy a kérdéses összeg fele részére megadatik; egyszersmind az ungi egyházmegye felhivatik, hogy felügyeljen arra, hogy a nagy-dobronyi egyház, a részére ily módon átengedett összeget valóban a megjelölt célra használja fel.

60. Az ungi egyházmegye, folyó év augusztus 31-én tartott közgyűlése 12. számú jegyzőkönyvi pontjában, a tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk 21. számú határozatára vonatkozólag jelenti, hogy a Tóth Menyhért, lucskai tanító nyugdíjazására nézve, a tanfelügyelő jelentése szerint, a kellő lépések megtétettek s az ügy folyamatban van.

Tudomásúl vétetik s az ungi egyházmegye felhivatik, hogy ez ügyet figyelemmel kísérje.

61. Ugyanazon egyházmegye, 58. számú jegyzőkönyvi pontja által, Kecskeméthy Bénéjám, nyarádi lelkésznek pinkóci, Orémus Dániel, salamoni lelkésznek pedig nagy-dobronyi lelkészszé történt megválasztatását jelenti.

Tudomásúl vétetik.

62. Ugyanazon egyházmegye jelenti, hogy Soltész Károly, sáros-polyánkai tanító, az egy évi próbaidőt kitöltvén, bemutatott okmányai alapján állásában véglegesen megerősítettett.

Tudomásúl vétetik.

63. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi augusztus 31-én, B a j á n h á z á n tartott közgyűléséből jelenti, hogy folyó évi tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvi 105. pontjában foglalt határozatánál fogva, Tóth Menyhért, lucskai tanítónak a Horváth Mária-alapból járó 100 frt. subvenciót idejében kiadta.

Tudomásúl vétetett.

64. Olvastatott Terhes Barna, volt sárospataki lelkész s egyházkerületi tanácsbíró özvegyének folyamodványa, melyben szomorú helyzetére hivatkozván, kéri, hogy részére a szokásos özvegyi éven felül, még egy kegyév engedélyeztessék.

Tekintetbevéve folyamodó özvegy férjének, egyházi és iskolai ügyeink körül szerzett kiváló érdemeit; tekintetbevéve továbbá a folyamodó özvegynek és árváinak nyomasztó helyzetét, s úgy a sárospataki egyháznak, mint az alsözempléni egyházmegyének is e tekintetben tett pártoló felterjesztését és meleg ajánlatát: folyamodó kérelme megadatik, s részére, kivételesen, a törvény által megszabott özvegyi éven felül még egy kegyév engedélyeztetik.

65. Olvastatott Tóth Lajos, szalóki előkönyörgő tanító folyamodványa, melyben nehéz anyagi körülményeinek enyhítése végett, állandó segélyezést kér.

Részére 50 frt. állandó segély utalványoztatik a szűkölködők pénztárából.

66. Olvastatott Danavár Sámuel, néhai lelkész leányainak folyamodványa, melyben valamely segélyt kérnek.

Folyamodók kérelme a felsőborsodi egyházmegye figyelmébe ajánltatik, minthogy egyházkerületünk pénztára ez idő szerint sok oldalról van igénybevéve.

- 67.** Kazay Sándor, átányi helyettes lelkész, azon indokból, mivel vetéseit a jég elverte, s mivel a folyó évben magtára kiraboltatván, tetemes kárt szenvedett: kéri, hogy a szűkölködők tárába befizetendő összegből neki 400 frt. elengedtessek.

Az alsóborsodi egyházmegye a nevezett helyettes lelkész kérelmét, folyó évi őszi közgyűlésében, 16. szám alatt hozott jegyzőkönyvi határozatában oly módon ajánlja, hogy az általa befizetendő összegből 200 frt. engedtessek el.

Az egyházmegye ajánlatára, a folyamodó által a szűkölködők tárába befizetendő átányi féljövödelemből 200 frt.; tekintve a fölemlített elemi csapásokat, elengedtetik; a felmaradó összeg bevételére azonban az egyházmegye szorgalmaztatik.

- 68.** Ivánka Sámuel özvegye kéri, hogy tekintettel férje érdemeire s szorult anyagi helyzetére, férjének nyugdíja neki még egy évig utalványoztassék ki.

Közgyűlésünk méltányolva folyamodó kérvénye indokait, neki férje nyugdíját, az 1886. évi december 31-ig bezárólag kiutalványozza; felhívja azonban a gazdasági választmány figyelmét arra, hogy amennyiben Ivánka Sámuelnek a főiskolánál tartozásai lennének, ezen nyugdíjt ezek törlesztésére számolja el.

- 69.** Lövy József, miskolci könyvárus és könyvkiadó, Ballagi Károly, borsodmegyei királyi tanfelügyelőnek »Borsodmegye földrajza, kapcsolatban Magyarország rövid leírásával, Európának és az öt földrésznek vázlatos ismertetésével« című munkáját tankönyvül ajánlja.

Tudomásúl vétetik s a bemutatott könyvpéldány, megbíralás végett, az irodalmi körhöz tétetik át.

- 70.** A putka-helmeci, jenkei és gortva-kisfaludi lelkészek, a conventi póttagokra nem adott szavazat miatt reájuk vetett bírság alól, a kérvényükben elősorolt okok folytán, magukat felmentetni kérik.

Felsősorolt okaik alaposaknak vétetvén, kérvényezők a reájuk rótt bírság alól felmentetnek.

- 71.** Pazar István, iskei ev. ref. lelkész, az országos közalaphól kért 150 forint segélyt nem kapván meg, e miatt az ungi egyházmegyéhez felebbezést nyújtott be s kéri jelenleg e felebbezésének támogatását.

Az általa kérelmezett eljárás sem egyházi törvényeinkkel, sem a gyakorlattal nem egyezvén meg: egyházkerületünk egyebet nem tehet, minthogy a kérelmező lelkészt segélyezés végett az ungi egyházmegye figyelmébe ajánlja.

- 72.** A simai leányegyház iskolai épülete az összedőlés veszélyével fenyegetvén, az alsózempléni egyházmegyének folyó évi augusztus 24., 25. napján tartott közgyűlése 8. számú jegyzőkönyvi pontjában segélyeztetés végett ajánltatik.

Az alsózempléni egyházmegye utasíttatik, hogy a segélykiosztásnál a simai egyház iskolai épületének ezen veszélyeztetett helyzetére figyelmét terjeszsze ki, s azt a helyzet által igényelt lehető legnagyobb segélyben részesítse.

- 73.** Olvastatott a tűzvész által minden épületétől megfosztott lasztóci egyház folyamodványa, melyben kéri, hogy, miután az egyház, tagjainak csekély száma és kedvezőtlen anyagi helyzete miatt, a teljesen elpusztult épületek rendbehozására képtelen: méltóztassék az országos hirdetésre felvenni.

Közgyűlésünk a lasztóci egyháznak úgy a tűzvész által szenvedett, aránylag nagy kárát, mint az egyháznak és tagjainak a roppant pusztuláshoz viszonyítottan tehetetlen voltát ismerve, az országos hirdetésre felveszi s püspökünket megbízza, hogy a hirdetés eszközzésére a többi egyházkerületek püspökeit kérje fel.

74. A sárospataki ev. ref. egyház, folyó évi augusztus 22-én tartott közgyűlése nevében, Kérészy István, főgondnok és Nagy Sándor, helyettes lelkész, azon kérelmet terjesztették az alsózempléni egyházmegye elé, hogy a Terhes Barna, lelkész halála által jelenleg üresedésben levő lelkészi hivatal alakíttassék át feles papsággá oly módon, hogy a mostani papi díjlevél szerinti felejtővédelem kilenc évig az egyházközség pénztára javára tőkésíttessék, hogy így az egyház részint a régi váltság-díjak, részint a Bodrog- és Tiszaszabályozás által tetemesen megnövekedett közteher nyomása miatt előállott igen szomorú anyagi helyzetéből kiszabadulhasson, templomának, s rosz karban levő egyházi épületeinek kijavításáról s elköltött alapítványainak helyreépítéséről gondoskodhassék. Az alsózempléni egyházmegye, folyó év augusztus 24—25. napjain, Sárospatakon tartott közgyűlésében, ezen kérelmet tárgyalás alá vevén, bár elismerte, hogy az egyház tagjai és az egyház is a földesúri kötelezettség és szolgálmányok terhe alól való megváltásnak évenkénti fizetési kötelezettségénél fogva teher alatt áll; de mégsem látja a sárospataki ref. egyház anyagi sorsát oly szomorú helyzetben levőnek, mint azt a kérvény feltüntetni törekszik, hogy annak következtetésül egy ily népes és tekintélyes egyházban a rendes lelkészi állomást oly hosszas időre be lehetne szüntetnie. Azért is, tekintve, hogy az egyháznak a tagok vagyonszáma mellett jelentékeny, földbirtoka van; hogy a 2000 lelket számláló népes gyülekezetben a lelképásztori gondozás nélkülözhetetlen; hogy az egyházban az egyházmegye jóváhagyásával készített s jelenleg életbelépendő új egyházi adókulcs teljes reménnyel biztat az egyház ügyeinek rendezését illetőleg; továbbá, mivel az ily engedményezés által jövőben az administratura — úgy szólván — mindennapivá lehetne egyházainkban és ezáltal sok visszaélésre nyitnának alkalm: a sárospataki egyház kérelmét nem adta meg, hanem utasította, hogy az esperesi hivatal felhívása után és annak közbejöttével a lelkészjelölést és utána a választást fogadjatosítsa. Ezen határozat ellen a felelősség a gyűlés előtt bejelentetvén, az ügy egyházkerületi közgyűlésünk elé terjesztett fel.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alsózempléni egyházmegyének e tárgyban hozott, minden tekintetben helyes határozatát, indokainál fogva, helybenhagyja.

75. Sallay Sándor, erdő-horvátii ref. lelkész, szomorú anyagi viszonyaira hivatkozva, azon kérelmet terjeszti közgyűlésünk elé, hogy a nyári közgyűlés azon határozatát, melyszerint ő a közalapból nyerendő segélyre nem lett ajánlva, változtassa meg és 150 frt. állandó évi segélyre ajánlólag terjesztessék fel; azon esetben pedig, ha ez egyáltalán nem lehetne, bármely tából legalább 100 frttal segélyeztessék.

Nevezett lelkész segélyt kérő folyamodványa, az egyházi közalap végrehajtó-bizottságához, a nyári közgyűlésből fel lett ugyan terjesztve és az eredmény még nem tudható; azonban, ha a közalapból segélyt nem nyerhetne, segélyezésre az alsózempléni egyházmegyének figyelmébe ajánljatik.

76. Fürjész Sámuel, kereszti, 80 éves agg előkönyörgő, tűz által károsult voltára való tekintetből; Szunyoghy Mihály, 71 éves, volt ref. tanító, hosszú szolgálatára való tekintetből, bármely tából segélyt kérnek.

Egyházkerületünk a Fürjész Sámuel részére 25 frtot, Szunyoghy Mihály részére 20 frtot szavaz meg a szükösi pénztárból segélyül.

77. Tóth Ferenc, h-szalontai ref. tanító, szegénységére való hivatkozással, segélyért folyamodik.

Nevezett tanító segélyezés végett az alsóborsodi egyházmegye figyelmébe ajánljatik.

78. Pazar József, nagy-szelmenci ref. lelkész, a püspöki első látogatás emlékére, Pazar István és Pazar József, volt ref. lelkészeknek 1788—1822. évekről kiállított iskolai bizonyítványait, lelkészi okleveleit az egyházkerületi levéltár részére felajánlotta.

A° beadott bizonyítványok, emlékezet okáért, egyházkerületi levéltárunkba tétetn határozattak.

79. Gecsey Péter, tarcali ref. lelkész, áthatva egyháza iránt való szeretetétől és áldozatkészségétől, élőszóval kijelentette, hogy egyháza részére, az itt tartott egyházkerületi gyűlés emlékezetére, 400 forint alapítványt tesz.

Egyházkerületünk szíves készséggel fejezi ki a derék férfiú iránt, áldozatkészségeért elismerését, s úgy neki, mint az egész tarcali egyház közönségének, valamint a derék község minden tagjának ily módon is köszönetet mond a szíves előzékenyséért és szeretetért, melylyel egyházkerületünket fogadta és napokon keresztül elhalmozta.

80. Közhirdetésre ajánlatnak:

a felsőzempléni egyházmegyéből
 az imregi, bodzás-újlaki és szalóki egyházak;
 az alsózempléni egyházmegyéből
 a vísi, hotykai és lukai egyházak;
 a gömöri egyházmegyéből:
 az imolai anya-, a csizi és trizsi leányegházak.
 Az ajánlott egyházak a körhirdetésre felvétetni rendeltetnek.

81. Mindezen jegyzőkönyvi pontok

meghitelesítették, Miskolcon, 1886. szeptember 25., az evégre püspök úr elnöklete alatt kiküldött bizottságban.

Törvényszéki ügy.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bíróságának 1886. szeptember 21. napján tartott ülésében felvett jegyzőkönyv.

- I. A nagy-barcai lelkészválasztási ügy.

Jelen voltak a bíróság részéről: Kun Bertalan, püspök; Kovács Károly, egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Kopré Ferenc, Nagy Pál, Kálniczky János, Bornemisza József, Vajányi Lajos, Makay Dániel, esperesek; Béky Sámuel, tanácsbíró; Csíder Károly, egyházmegyei gondnok; Dr. Lengyel Endre, egyházkerületi tanácsbíró, mint szavazó bírák és Debreczeni Bertalan, világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint főlebbviteli bíróság, a nagy-barcai vitás lelkészválasztási ügyet, melyben a felsőborsodi ev. ref. egyházmegye bírósága Sajó-Kazincon, 1886. szeptember 1-én hozott ítéletével a lelkészválasztást helybenhagyta: Sógor György, gondnok és több egyháztag főlebbezése folytán vizsgálat alá vétén, következőleg

í t é l t:

A felsőborsodi ev. ref. egyházmegyének a nagy-barcai lelkészválasztási ügyben, Sajó-Kazincon, 1886. szeptember 1-én hozott ítélete megváltoztatik és a nevezett egyházközségben, 1886. július 25-én eszközölt lelkészválasztás megsemmisítettik, s a lelkészi állomásra kijelöltek között az új választás elrendeltetik.

Egyszersmind utasítatik az egyházmegye bírósága, hogy a nyomozati eljárás költségei fölött elsőfokúlag határozzon.

I n d o k o k:

Megváltoztatandó volt az első bíróság ítélete és megsemmisítendő a választás azért, mert a folyamodók által becsatolt bizonyítványokkal teljes hitelt érdemlőleg igazolva van az a körülmény, hogy a választók névsora, az egyházi törvény 197. §. világos rendelete dacára, a választás előtti vasárnapon

— tehát 1886. július 18-án — a reggeli istenitisztelet végeztével, a nép előtt föl nem olvastatott, mely mulasztás következményéül tudható be, hogy Csorba András választó, kinek neve a névsorba tévedésből Csorba Józsefnek vezetett be, a felszólamlásra kitűzött határidőben ezen tévedést a presbyterium által ki nem igazítottatta, minek folytán ő — tekintve, hogy a lelkészválasztást vezető egyházmegyei küldöttség szavazatot mástól, mint aki a hitelesített névsorba bevezetve van, el nem fogadhat — szavazatától önhibáján kívül megfosztatott. Minthogy pedig a választás a szavazatok egyenlő számban való megoszlása miatt, az egyházi törv. 201. §. értelmében, sorshúzás által döntetett el, így ezen egyetlen jogosult választónak a névsorból való kimaradása is kétségesse teszi: vajjon a megválasztott lelkész a jogosult szavazók általános többségével lett-e megválasztva: a választás, az egyházi törvény 197. §-ban foglalt alaki szabályok meg nem tartása miatt, a 213. §. g) pontja alapján, az első bírósági ítélet megváltoztatásával, megsemmisítendő volt.

Nem vette tekintetbe a törvényszék, panaszokodóknak a korteskedésre alapított másik vádjukat azért, mert, ha a kihallgatott tanúk vallomásaiból lehet is következtetni arra, hogy Boros István, római katolikus vallású, nagy-barcai lakos, tiltott eszközök használásával működött oda, miszerint a választók Farkas Józsefre szavazzanak, mindazáltal a korteskedés vádja perrendszerűleg bizonyítva nincs; sőt az, hogy ily korteskedés az elválasztott lelkész tudta és beleegyezésével történt volna, nem is állíttatván: az új választást, új pályázat mellőzésével, a jelöltek között kellett elrendelni.

A nyomozatot foganatosító biztosok által felszámított eljárási költségek fölött az első bíróság ítéletet nem hozván, így az ügy ezen része másodbíróságilag felülvizsgálható nem lévén: e részben az eljáró bíróságot határozat hozatalára kellett utasítani.

Kelt Tarcalon, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszékének, mint főlebbviteli bíróságnak, 1886. szeptember 21-én tartott ülésében.

Kovács Károly,
világi elnök.

Kun Bertalan,
püspök.

Debreczeni Bertalan,
egyházkerületi világi főjegyző.

II. A Kerekes József, poroszlói lelkész fegyelmi ügye.

Jelen voltak a bíróság részéről: Kun Bertalan, püspök és Ragályi György, egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Debreczeni Gábor, Kopré Ferenc, Nagy Pál, Kálniczky János, Vajányi Lajos, Makay Dániel, esperesek; Kovács Károly, Csíder Károly, gondnokok; Béky Sámuel és Dr. Lengyel Endre, egyházkerületi tanácsbírák, mint bírók; Debreczeni Bertalan, egyházkerületi világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető; Makay Dániel, hivatalkorra legifjabb bíró, az egyházi törvény 248. §. értelmében, szavazati jogával nem élt.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint másodfokú fegyelmi bíróság, Kerekes József, poroszlói lelkész ellen fenforgó azon fegyelmi ügyet, melyben az alsóborsodi ev. ref. egyházmegye törvényszéke a vádlottat helycsere útján, más egyházba való áthelyezésre ítélte, vádlott főlebbezése folytán vizsgálat alá vétén, következőleg

í t é l t:

Az alsóborsodi egyházmegye törvényszéke által Miskolcon, 1886. szeptember 7-én hozott ítélet megváltoztatik, s vádlott, Kerekes József, a választási visszaélések miatt ellene emelt vád alapján indított vizsgálat megszüntetésével, az egyházi törvény 257. §. h) pontja alapján, minősülő fegyelmi vétségben vétkesnek találtatván, a 246. §. b) pontjában előírt feddésre ítéltetik, mely fegyelmi büntetés, jogerőre emelkedése után, az egyházi törvény 284. §. értelmében lesz végrehajtandó.

I n d o k o k :

Mégváltoztatandó volt az ítélet azért, mert más egyházba helycsere útján való áthelyezés nem foglaltatván, az egyházi törvény 246. §-ban foglalt fegyelmi büntetések között, hanem a 182. §. világos rendelkezése szerint, lelkészválasztási cselekmény lévén, s csak a gyülekezetek érdekében és belenyugvásával lévén végrehajtható: fegyelmi büntetésül ki nem szabható.

Megszüntetendő volt a vizsgálat, a választási visszaélések miatt emelt vádra vonatkozólag, vádlott ellen azért, mivel ezen vádak, még ha azok valók volnának is, elévültek; így ezek fölött vizsgálat sem lett volna elrendelhető, s amennyiben az elrendeltetett: az e törvény 307. §. értelmében azt beszűntetni kellett.

Ellenben, az e törvény 257. §. h) pontja alapján, minősülő fegyelmi vétségben vétkesnek kimondani s ezért másodfokú fegyelmi büntetéssel büntetni kellett vádlottat azért, mert a nyomozat adataival be van bizonyítva, sőt részben vádlott maga is elismeri, hogy magaviselete híveivel szemben, úgy magán, mint hivatalos érintkezéseiben sértő; hogy azokkal szemben gyakorta tisztességtelen kifejezéseket használ, s nem mindig papi bölcseséggel jár el, mely magaviselete kétségtelenül alkalmas az egyházas tekintély lealacsonyítására.

Mely ezen ítélet a jelenlevő vádlók és vádlott előtt élőszóval nyomban kihirdettetvén, ők abban megnyugodtak.

Kelt Tarcalon, a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület törvényszékének 1886. szeptember 21-én tartott ülésében.

Ragályi György,
világi elnök.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

Debreczeni Bertalan,
egyházkerületi világi főjegyző.

Jegyzették: *Mitrovics Gyula*, egyházkerületi egyházi főjegyző, 1, 2, 3, 4, 22, 26, 27, 31, 32, 33, 35, 39, 40, 47, 58, 59, 64, 65, 66, 79, 81. pontot.

Debreczeni Bertalan, egyházkerületi világi főjegyző, 5, 6, 7, 28, 36, 41, 42, 44, 48, 50, 53, 54, 55, 67, 68, 69. pontot.

Kérészy Barna, egyházkerületi egyházi aljegyző, 8, 9, 29, 30, 37, 43, 51, 56, 60, 61, 62, 70, 71, 72, 73, 80. pontot.

Kovács Gábor, egyházkerületi világi aljegyző, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 34, 38, 45, 46, 52, 57, 63, 74, 75, 76, 77, 78. pontot.

—————

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A képviselők igazolása.
3. Lé vay József, tanácsbíró, elmaradását igazolja.
4. Határozat a conventi tervezetek felett.
5. Tanácsbírók választására új szavazat rendeltetik.
6. Egy újabban megüresedett tanácsbírói hely betöltésére intézkedés tételik.
7. Dókus Gyula főiskolai világi algonokká választatik.
8. A Baldácsy-féle alap osztaléka iránt rendszabály állapittatik meg.
9. A berzéki egyház ügye.
10. A sárospataki főiskolai énekkar szabályai megerősittetnek.
11. Az egri egyház lelkész-tanítói díjlevele helybenhagyatik.
12. Királyi kegyes adományok.
- 13—21. Különféle miniszteri leiratok.
22. Az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság jegyzőkönyve beterjesztetik.
23. Jelentés a Németh István-féle hagyaték ügyében.
24. A sárospataki állami tanító-képezdében végzett ref. növendékek száma.
25. Az erdélyi ág. ev. magyar gyámintézet kérő-szózata.
26. Dókus Ernő és Kérészy Barna a sárospataki főiskola igazgató-tanácsába tagokul választatnak.
27. Kérészy Zoltán folyamodványa a Horváth Mária-féle stipendiumért.
28. A főiskolai igazgató-tanács felterjesztése a sárospataki jogakadémia ügyében.
29. A minisztérium leírata a főgimnáziumi tanárok minősítése ügyében.
30. A minisztérium válasza a párhuzamos osztályok kérdésében.
31. Jelentés a sárospataki főiskola állásáról.
32. Jelentés a rimaszombati egyesült prot. gimnáziumról.
33. A sárospataki főiskola kormányzati rendszabályainak átnézésére küldöttség neveztetik ki.
34. A sárospataki gimnázium tanterve, órarendje bejelentetik.
35. Lelkészi és tanítói választások az abauji egyházmegyében.
36. A sárosmegyei missioi kör.
37. A pusztafalusi egyház kérelme.
38. A kassai egyház kérvénye.
39. Prágay Lajosné folyamodványa.
40. Az alsóborsodi egyházmegye jelenti, hogy báró Vay Elemér tanácsbíróvá, Fekete József pedig főjegyzővé választattak.
41. A miskolci egyház felebbezése.
42. Ugyanazon egyház eladási kérvénye.
43. A heő-bábai egyház kérvénye.
44. Meczner Gyula alapitványa.
45. Zombory Gedő és Szinyei Gerzson tanügyi bizottsági tagokká választatnak.
46. A testvéregyházkerületek küldeményei.
47. A felsőborsodi egyházmegye tudatja, hogy főjegyzővé Vadászy Pál választatott meg.
48. Ugyanazon egyházmegye missio-ügye.
49. » » fölterjesztése egy vallássérelmi ügy felterjesztése alkalmából.
50. Mikla József és neje kérvénye.
51. A legényei egyház folyamodványa.
52. Kozma Gedeon szőlőskei lelkész-tanítóvá történt megválasztatása megerősittetik.

53. A gömöri egyházmegye fölterjesztése a közalap ügyében.
 54. Ugyanazon egyházmegye fölterjesztése az egyházkerületi főleánynevelde ügyében.
 55. Jelentés a főleányneveldei építkezésekről.
 56. Az imolai egyház kérelme.
 57. A gömöri egyházmegye tudatja, hogy Tornallyay Zoltán és Terhes Pál tanügyi bizottsági tagokká választottak.
 58. A nyarádi lelkészi és csapi lelkészi és tanítói díjlevelek megerősítetnek.
 59. A nagy-dobronyi egyház folyamodványa.
 60. Tóth Menyhért, lucskai tanító nyugdíj-ügye.
 61. Lelkészcseréltetések az ungi egyházmegyében.
 62. Soltész Károly tanítói állomásán megerősítetik.
 63. Tóth Menyhért, lucskai tanító segélyezése a Horváth Mária-féle alapból.
 64. Terhes Barnáné kérvénye.
 65. Tóth Lajos, előkönyörgőnek 50 forint segély utalványoztatik.
 66. Danavár Sámuel leányainak kérvénye.
 67. Kazay Sándor folyamodványa.
 68. Ivánka Sámuelné kérvénye.
 69. A »Borsodmegye földrajza« című könyv bemutatatik.
 70. A p.-helmecei, g.-kisfaludi lelkészek kérvénye.
 71. Pazar István folyamodványa.
 72. A simai egyház segélyeztetése.
 73. A lasztóci egyház folyamodványa.
 74. A sárospataki egyház felebbezése.
 75. Sallay Sándor, lelkész kérvénye.
 76. Fürjész Sámuel és Szunyoghy Mihály segélyben részesítetnek.
 77. Tóth Ferenc, tanító kérvénye.
 78. Pazar István és Pazar József, iskolai és lelkészi oklevelei a levéltárba elfogadtatnak.
 79. Gecsey Péter, tarcali lelkész alapítványa.
 80. Közhirdetésre ajánltatnak.
 81. A jegyzőkönyv hitelesítése.
- Törvényszéki ügyek: I. A nagy-barcai lelkészcseréltetés.
 II. Kerekes József, poroszlói lelkész fegyelmi ügye.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely hivatalokra, testületekre vagy egyesekre tartoznak.

Abauji esperest 11.	Kazay Sándort 67.
Alsóborsodi esperest 35., 37.	Kérészy Barnát 26.
Berzéki egyházat 9.	Kérészy Zoltánt 27.
Dókus Ernőt 26.	Lasztóci egyházat 73.
Dókus Gyulát 7.	Legenyei egyházat 51.
Egri egyházat 11.	Meczner Gyulát 44.
Espereseket 5., 6., 22.	Mikla Józsefet 50.
Felsőborsodi egyházmegyét 48.	Miskolci egyházat 41., 42.
Fejes Istvánt 23.	Nagy-dobronyi egyházat 59.
Főiskolai énekkart 10.	Pazar Istvánt 71.
" gazdasági választmányt 23.	Pazar Józsefet 78.
" gimnáziumi igazgatót 29.	Prágay Lajosnét 39.
" irodalmi kört 22., 69.	Püspöki hivatalt 4., 28., 49.
" tanári kart 23.	Sallay Sándort 75.
Gecsey Pétert 79.	Sárospataki egyházat 74.
Hotykai egyházat 44.	Simai egyházat 72.
Imolai egyházat 56.	Tarcali egyházat 79.
Ivánka Sámuelnét 68.	Terhes Barnánét 64.
Kassai egyházat 38.	Tóth Lajos, tanítót 65.